

BOUWEN AAN DE NIEUWE HANZE.

Verkiezingsprogramma Volt Zwolle
Gemeenteraadsverkiezingen 2026

The Volt logo, consisting of the word "Volt" in a bold, sans-serif font, is centered within a white rectangular box.

Volt

Inleiding

Beste Zwollenaren,

Zwolle is de stad die mij gevormd heeft. Hier leerde ik als kind wat het betekent om elkaar te vertrouwen, verantwoordelijkheid te nemen en kansen te delen. In de winkel van mijn ouders in Diezerpoort zag ik hoe mensen onderdeel waren van een gemeenschap. Klanten bleven voor een praatje, de ondernemers kenden iedereen en mensen gunden elkaar het beste. Die mentaliteit, samen vooruit, is de Hanzestad Zwolle. En wie ik als Zwollenaar ben.

Later ontdekte ik diezelfde kracht op andere plekken in de stad: in de klaslokalen van Windesheim waar ik lesgeef, in de wijken waar ik met bewoners en ondernemers praat, in het stadhuis waar ik politieke verantwoordelijkheid draag. Overal kom ik mensen tegen die zich inzetten voor hun buurt, hun familie, hun werk of hun stad. Mensen gunnen elkaar iets, geven elkaar de ruimte, nemen verantwoordelijkheid en creëren kansen voor elkaar.

Tegelijkertijd hoor, zie en ervaar ik zorgen. Starters die al maanden naar een betaalbaar huis zoeken. Jonge ouders die moeten kiezen tussen boodschappen of de huur. Jongeren vol ideeën die willen bouwen aan hun stad maar geen gehoor krijgen. Dit verkiezingsprogramma is niet alleen het verhaal van Volt, het zijn plannen geboren uit gesprekken, ervaringen, idealen én oplossingen uit Zwolle.

Volt Zwolle doet wat Zwolle al eeuwen geleden deed: verbinden over grenzen heen, actie ondernemen en vooruit durven gaan. Europees denken, lokaal doen. We denken in mogelijkheden: altijd op zoek naar wat kan.

Zo bouwen we samen aan de nieuwe Hanze!

Met verbindende groet,

Cankut Ercan
Zwollenaar, docent, ondernemer,
fractievoorzitter en lijsttrekker Volt Zwolle

Onze Zwolse speerpunten

1. Wonen - meer huizen.

- **Bouwen op water:** wij willen een woonwijk op het water, met volwaardige, drijvende, klimaatadaptieve woningen die meebewegen met het waterpeil en samen een buurt vormen.
- **Minstens 30% sociale huur:** bij alle nieuwbouwprojecten, en méér in wijken waar weinig betaalbare woningen zijn.
- **Sneller bouwen met minder regels:** we plannen vooruit en zorgen voor eenvoudiger splitsen en erfdelen (3 volwassenen zonder vergunning).
- **Bouwen op publieke daken, de hoogte in (in bv. de Spoorzone) en, als het moet, buiten de stad.**

2. Jongeren - meer bruisen.

- **Nieuwe nachtclub:** eerst draaien we pilots op 1–2 locaties, bij succes gaan we voor een vaste nachtclub.
- **Eigen begroting:** jongeren krijgen jaarlijks €100.000 om hun ideeën uit te voeren.
- **Kansen voor jongeren:** we matchen jongeren met (grote) werkgevers, zodat ze sneller werk, stages en ontwikkelkansen vinden en hier hun toekomst kunnen opbouwen.
- **Jongeren aan tafel:** we versterken de positie van de Jongeren- en Kinderraad, die we structureel betrekken, ook zorgen we voor een vaste zetel in de adviescommissie cultuur en voor minimaal twee keer per jaar laagdrempelige jongerenraadpleging.

3. Economie & werk - meer ondernemen.

- **Ondernemerspanel:** periodiek toetsen of regels werkbaar zijn en in één oogopslag duidelijk maken wat nodig is voor bv. vergunningen.
- **Familiebedrijven toekomstbestendig maken:** mentorprogramma's, kennisnetwerken en coaching rond bedrijfsopvolging, samen met Windesheim en Landstede.
- **Gemeente als eerste klant:** de gemeente wordt vaker de eerste klant van duurzame en innovatieve lokale ondernemers.
- **Eén ondernemersbalie:** één centraal aanspreekpunt (zoals Kennispoort Regio Zwolle) voor vergunningen, subsidies en deskundig advies.

4. Zwolle en Europa

- **Sterkere lobby:** samenwerken met andere gemeenten om Regio Zwolle meer invloed te geven en breder te lobbyen dan alleen klimaat en economie.
- **Europese netwerken:** aansluiten bij programma's zoals Horizon voor kennis, samenwerking en subsidies in voordeel van onze inwoners en ondernemers.
- **Europese subsidies voor sport en innovatie:** inzetten op duurzame sportvelden via LIFE en digitale inclusie via Erasmus+ Sport.

- **Europa financiert slimme overheid:** modernisering zoals een digitaal stemplatform voor buurtprojecten mogelijk maken via Digital Europe.
- **Zwolle is een Hanzestad:** city marketing baseren op het Hanzestad-profiel, met samenwerking met andere Hanzesteden, duurzaam toerisme en een toolkit voor ondernemers.

5. Kansengelijkheid

- **Eén loket, één vast aanspreekpunt:** één contactpersoon per huishouden, zodat inwoners hun verhaal maar één keer hoeven te doen.
- **Automatische steun:** regelingen ambtshalve toekennen waar inkomen bekend is, met hulp van digitale tools en bescherming van privacy.
- **Minder controle, meer vertrouwen:** stop met bonnetjes bij regelingen en maak procedures menselijker, inclusief betere nazorg.
- **Echt inclusie:** een versterkte Zwolse Alliantie voor Gelijke Kansen, een speciaal fonds, inzet op rolmodellen, een discriminatietoets, ontmoetingen tussen jongeren en werkgevers en evaluatie van bestaand inclusiebeleid.
- **Eerst een thuis:** extra Housing First-plekken, 24/7 inloop met straatteams en jaarlijkse ETHOS-telling met openbaar dashboard voor beter beleid.

6. Sport, bewegen en cultuur

- **Meer budget:** sport als zelfstandig beleidsterrein versterken door het budget te verhogen van €83 naar €130 per inwoner.
- **Meer sport en spel:** voor jong en oud extra speelplaatsen, sport- en fitnessapparatuur in wijken, voor meer buurtsport en beweegprogramma's.
- **Inclusief sporten voor iedereen:** sportlocaties en speelplekken standaard toegankelijk maken en verenigingen met aangepast sporten ondersteunen.
- **Betaalbare ruimtes voor makers:** regeling zodat leegstaande panden tijdelijk gebruikt kunnen worden als repetitie-, atelier- of expositieruimte.
- **Broedplaatsen:** minimaal 2 volwaardige broedplaatsen met 5 tot 10 jaar zekerheid en 100 extra ateliers/werkplekken.

7. Veiligheid & inclusie

- **Intieme terreur en huiselijk geweld eerder herkennen:** we zetten in op vroegsignalering met trainingen voor professionals en vrijwilligers, meer veilige opvang, ook voor kinderen.
- **Aandacht voor slachtoffers:** betere uitstroom via urgentieregeling en doorstroomafspraken met corporaties, ook over gemeentegrenzen.
- **Hulpdiensten altijd bereikbaar:** wegen en routes naar hulpdiensten toegankelijk maken en regionale crisisaafspraken voor extreme situaties.
- **Dierenmishandeling mee te nemen in de risicoanalyse:** dieren kunnen een belangrijke rol spelen in het signaleren van onveiligheid in de thuissituatie.
- **Actief gebruik van het tijdelijk huisverbod bij gevaar:** met snelle begeleiding voor slachtoffer, pleger en kinderen.
- **Huisbezoek door duo's van politie en hulpverlening:** bij herhaalde meldingen, met duidelijke nazorg.

Inhoudsopgave

Wat Volt wil: lokale oplossingen voor wereldwijde uitdagingen	8
Wat Volt wil doen in Zwolle	10
1. Prettig en betaalbaar wonen in leefbare buurten	11
1.1 Innovatief bouwen en ruimtegebruik	12
1.2 Anders wonen	13
1.3 Minder regels, meer kansen	14
1.4 Wonen in een gezonde, groene leefomgeving	15
2. Energie en klimaat	18
2.1 Energiearmoede terugdringen en isolatie versnellen	19
2.2 Biodiversiteit en natuur dichtbij	19
2.3 Zwolle, waterstad van de toekomst	20
2.4 Lokale opwek, opslag en slimme netten	20
3. Een aantrekkelijke en gezonde omgeving	22
3.1 Duurzame landbouw en voedselvoorziening	23
3.2 Innovatie en samenwerking	23
3.3 Boeren en buitengebied: Samen toekomst bouwen	24
3.4 Eerlijk afvalbeleid	25
3.5 Afval en circulariteit	26
4. Economie & werk	27
4.1 Ondernemers	28
4.2 Talent & werkgelegenheid	30
4.3 Regionale samenwerking	31
5. Bereikbaarheid	32
5.1 Inspraak in veiligere woonwijken	33
5.2 Autoluw centrum	33
6. Onderwijs	33

6.1 Samen op school	35
6.2 Groene pleinen en duurzame scholen	35
6.3 Leraren voorop	36
6.4 Gelijke positie voor mbo-studenten	36
7. Gezondheid	37
7.1 Jeugd: Vroeg erbij, dichtbij huis	38
7.2 Toegankelijkheid van zorg en terugdringen van zorgmijding	38
7.3 Zorgprofessionals: werkdruk omlaag, aantrekkelijkheid omhoog.	40
7.4 Digitale zorg en AI: mensgericht en inclusief	41
7.5 Mantelzorg: erkennen, ontzorgen, versterken	41
7.6 Veiligheid, kwaliteit en leren wat werkt	42
8. Veiligheid	43
8.1 Intieme terreur	44
8.2 Criminaliteit en handhaving	45
8.3 Leefomgeving	46
9. Kunst, cultuur en media	47
9.1 Cultuur	48
9.2 Vrijwilligerswerk	52
9.3 Media	53
10. Een slimme gemeente	54
10.1 Digitale hulp voor iedereen	55
10.2 Algoritmes	56
10.3 Cyberveiligheid	56
11. Migratie en integratie	58
11.1 Welkom voor alle nieuwe Zwollenaren	59
11.2 Integratie	59
12. Betere democratie: een gemeente die naar u luistert	61
12.1 Investeer in gemeenschappen	62
12.2 Inspraak en nabijheid	63

13. Kansengelijkheid	65
13.1 Inkomensregelingen, schuldhulpverlening en financiële hulp	66
13.2 Diversiteit en inclusie	68
13.3 Dak- en thuislozen	71
14. Sport	72
14.1 Toekomstbestendige sportaccommodaties	73
14.2 Verbinding door sport	73
14.3 Sport & gezondheid	74
14.4 Gehandicaptensport en inclusief bewegen	75
14.5 Top- en breedtesport	75
15. Zwolle en Europa	77
15.1 Zwolle versterken via Europa	78
15.2 Zichtbare EU	78
15.3 Public affairs en city marketing	79

Wat Volt wil: lokale oplossingen voor wereldwijde uitdagingen

Heel veel problemen die mensen ervaren in hun directe leefomgeving (hun buurt, hun gemeente) gelden ook voor mensen in buurgemeenten, in de provincie, in Nederland als geheel, in Europa en zelfs op wereldschaal. Volt ziet die samenhang, gaat deze uitdagingen met open vizier aan en kiest voor samenwerking om tot de beste oplossingen te komen, oplossingen die lokaal werken maar ook doorwerken en bijdragen aan oplossingen op alle niveaus. Vanuit die visie zullen Volt-raadsleden werken aan oplossingen voor lokale uitdagingen, ook in Zwolle.

Volt is opgericht als een Europese beweging en heeft niet alleen leden in alle landen van de Europese Unie maar ook in Oekraïne, het VK, Zwitserland en Albanië. Samenwerken en grens overstijgend zoeken naar de beste oplossingen zit in ons DNA. Op lokaal niveau, hier, in de gemeenteraad van Zwolle zullen we dat in praktijk brengen door bij onze keuzes ook te luisteren naar inwoners van onze buurgemeenten, zoals Kampen, Dalfsen en Zwartewaterland, zodat we zeker weten dat we er samen beter van worden.

Onze oplossingen zullen altijd bijdragen aan:

- Een doelmatige overheid die optimaal gebruikmaakt van technologische innovatie;
- Gelijke kansen en rechten voor iedereen;
- Een sterke en innovatieve economie omdat die de motor is voor maatschappelijke vooruitgang;
- Een betere wereld voor iedereen;
- Meer betrokkenheid bij en invloed op belangrijke politieke besluiten door burgers, ook buiten verkiezingstijd;
- Democratisch en grenzeloos samenwerken van bestuurslagen.

Om te kunnen samenwerken en de beste oplossingen te vinden, moeten we de huidige verdeeldheid in de samenleving doorbreken. Iedereen moet gehoord worden en moet kunnen meedoen, ongeacht achtergrond of situatie. Of je nu rijk of arm bent, woningzoekend of huurder, hoogopgeleid of zonder opleiding, Volt

roept iedereen op om samen te werken aan een betere toekomst. Wij bieden de kansen om dat te doen.

Is dat idealistisch? Jazeker! Maar het is ook praktisch. Oude en nieuwe uitdagingen kunnen alleen effectief worden aangepakt als we de handen ineenslaan. Of het nu gaat om de zorg, de bestrijding van criminaliteit of eerlijke beloning voor werk: samenwerking is de sleutel. Grenzen beschermen ons niet, net zomin als gesloten bubbels van gelijkgestemde mensen. Samen staan we sterker.

In de volgende hoofdstukken staan de concrete verbeteracties die we in de gemeenteraad van Zwolle willen oppakken.

Wat Volt wil doen in Zwolle

Lokale oplossingen voor wereldwijde uitdagingen, hoe dat er voor Zwolle uitziet, werken we uit aan de hand van 15 onderwerpen.

1. Prettig en betaalbaar wonen in leefbare buurten
2. Energie en klimaat
3. Een aantrekkelijke en gezonde omgeving
4. Economie & werk
5. Bereikbaarheid
6. Onderwijs
7. Gezondheid
8. Veiligheid
9. Kunst, cultuur en media
10. Een slimme gemeente
11. Migratie en integratie
12. Betere democratie: een gemeente die naar u luistert
13. Kansengelijkheid
14. Sport
15. Zwolle en Europa

1. Prettig en betaalbaar wonen in leefbare buurten

Wie wil er nou niet in Zwolle wonen? Wonen is een basisrecht en Volt vecht voor jouw eigen plekje in onze mooie stad. Het woningtekort in Zwolle is een grote uitdaging: te weinig nieuwe huizen, te duur en te weinig passende woningen. Zwolle moet bouwen, mét oog voor onze leefbaarheid in bestaande wijken, respect voor het groene karakter van de stad en met inspraak voor iedere inwoner.

Wij geloven dat bouwen alleen niet voldoende is. Investeren in innovatieve bouwmethoden, alternatieve woonvormen en het verminderen van regeldruk is essentieel. We leren van succesvolle projecten, zowel lokaal als internationaal. Door ervaringen en kennis te delen, worden oplossingen beter én sneller uitvoerbaar. Ons doel: prettig en betaalbaar wonen in leefbare buurten.

Nieuwe woningen voor iedereen

Volt zet zich in voor woningbouw voor alle doelgroepen: starters, alleenstaanden, senioren en andere kleine huishoudens met een beperkt budget. Minstens 30% van alle nieuwe woningen moet sociale huur zijn — meer als er in een wijk weinig betaalbare woningen zijn. De gemeente neemt hierin een actieve rol en werkt samen met woningcorporaties zoals Stichting DeltaWonen, SSH en SWZ. Zo krijgen we gemengde wijken met een evenwichtige mix van betaalbare en duurdere woningen, huur en koop, zodat bewoners kunnen doorstromen binnen hun eigen buurt. Ook kwetsbare groepen, zoals ouderen die verzorging nodig hebben, vinden er een plek.

1.1 Innovatief bouwen en ruimtegebruik

Verdichten en uitbreiden

Zwolle moet de schaarse ruimte verdelen tussen woningen, voorzieningen en groen. Soms is uitbreiding mogelijk, op andere plekken kunnen we de ruimte in de wijk efficiënter benutten. Het beste resultaat krijgen we door Zwollenaren te laten meepraten, open en duidelijk te zijn bij projecten en na te komen wat we hebben afgesproken.

Creatief omgaan met ruimte

Zwolle moet lef tonen met innovatieve woonoplossingen. Denk aan wonen op en rond water of het benutten van platte daken als extra woonlaag. Deze oplossingen zorgen voor nieuwe woonruimte zonder extra beslag op schaarse grond en met minder stikstofuitstoot.

Circulair en biobased bouwen

Duurzaam bouwen is voor Volt Zwolle een prioriteit. We zetten in op biobased, modulair en prefab bouwen. Dit vraagt ook om aanpassing van wet- en regelgeving, die nu vaak nog vertragend werkt. De gemeente stelt bij aanbestedingen een circulariteitspercentage van 50% als norm — vooruitlopend op landelijke regelgeving vanaf 2030. Daarnaast willen we kritisch kijken naar de MilieuPrestatie Gebouwen (MPG), omdat duurzame bouwmaterialen zoals hout vaak onterecht lager scoren dan cementbouw. We stimuleren innovatie en lokale initiatieven om de overgang naar CO₂-negatieve materialen te versnellen.

Duurzaam bouwen met Europese subsidies

Bij grote projecten zoals de Spoorzone, Harculo en Oosterenk laten we zien dat duurzaam bouwen mogelijk is. Gemeente, corporaties, kennisinstellingen en bouwbedrijven trekken hierin samen op. Met biobased materialen, circulaire processen en energieopwekkende wijken bouwen we toekomstbestendig. Door deze projecten te koppelen aan Europese proeftuinen, benutten we extra subsidies, waarmee we sneller, groener en betaalbaarder kunnen bouwen.

1.2 Anders wonen

Hoog bouwen, Zwols blijven

Hoogbouw krijgt in Zwolle alleen een plek waar die écht past: als middel om betaalbaar en duurzaam te verdichten. In het beschermde stadsgezicht en direct aan de binnenstad kiezen we daarom níet voor hoogbouw. Daar versterken we de historische structuur met zorgvuldige inpassing op lage en middelhoge schaal, passend bij straatprofiel, gevelritme en zichtlijnen—waaronder die op de Peperbus. Waar wél ruimte is voor hogere accenten—met name in en rond de Spoorzone en op geschikte plekken aan de StadsRuit—doen we dat onder strenge voorwaarden tot maximaal 70 meter. We respecteren de Zwolse skyline en zichtlijnen, toetsen op wind, zon en de menselijke maat en eisen levendige plinten die de straat activeren.

Hoog wonen moet ook hoogwaardig wonen zijn: met gedeelde voorzieningen zoals studieplekken en daktuinkamers, en met aantoonbare betaalbaarheid voor starters en jongeren als harde randvoorwaarde bij elke woontoren. Elke hogere bouw moet natuur óók de hoogte in brengen. Daarom vragen we om meetbare bijdragen aan groen en biodiversiteit: inheemse beplanting op daken en gevels, balkontuinen en sky-terrassen, nestvoorzieningen voor vogels en vleermuizen, waterberging en voelbare verkoeling op straat via regenwaterbuffering en schaduwrijke voetzones. Zo leveren torens niet alleen woningen op, maar ook een gezondere leefomgeving.

Aan de randen van de stad hanteren we een maximumhoogte van circa 20–25 meter, in lijn met het landschap en de boomkruinen, en altijd met een zorgvuldige stedenbouwkundige en landschappelijke inpassing. Zo blijft het hart van Zwolle herkenbaar en menselijk van maat, terwijl we op de juiste plekken ruimte maken voor nieuwe, betaalbare woningen voor jonge Zwollenaren.

Wooncoöperaties en gemeenschapswonen

Wooncoöperaties zijn woonvormen waarin bewoners samen eigenaar zijn. Ze delen voorzieningen zoals tuinen, logeerkamers en deelauto's, wat kosten verlaagt en gemeenschapszin versterkt. We ondersteunen ook Knarrenhof-projecten, waarin ouderen en andere generaties samenleven en voor elkaar zorgen. Zo zorgen we voor sterke gemeenschappen, minder eenzaamheid en een betaalbare, sociale manier van wonen.

Flexibele woonvormen

Naast reguliere woningen willen we ruimte maken voor flexibele woonvormen zoals onder andere tiny houses, co-livingprojecten en intergenerationeel samenwonen. Hiervoor is flexibele wetgeving nodig, zodat initiatieven van bewoners sneller van de grond komen. Zo bouwen we in Zwolle niet alleen huizen, maar sterke gemeenschappen, waarin iedereen kan wonen op een manier die bij hem of haar past.

Aanpak leegstand

Woningen zijn om in te wonen, niet om leeg te staan of te speculeren. We voeren daarom een anti-leegstandsheffing in om woningen beschikbaar te houden voor mensen die ze écht nodig hebben.

1.3 Minder regels, meer kansen

Eenvoudigere regels voor splitsen en erfdelen

Volt wil eenvoudiger regels rondom splitsen van woningen en erfdelen. Meerdere huishoudens moeten gemakkelijker op één adres kunnen wonen. In Utrecht mogen in elke woning drie volwassenen zonder vergunning wonen. Dat voorbeeld willen we in Zwolle volgen. Zo benutten we bestaande woonruimte beter en creëren we flexibiliteit.

Parallel plannen

Om bouwprojecten te versnellen stimuleren we parallel plannen: ontwerp, vergunningaanvraag en andere fasen verlopen gelijktijdig. Hierdoor worden doorlooptijden korter en kunnen woningen sneller worden opgeleverd.

Modern grondprijsbeleid

Zwolle moet haar grondprijsbeleid voor sociale huurwoningen moderniseren. Door grondprijzen te koppelen aan huurverhogingen in de sociale sector kunnen we meer investeren in betaalbare woningen. Dit voorkomt dat ontwikkelaars profiteren van te lage grondprijzen zonder voldoende terug te geven aan de gemeenschap.

1.4 Wonen in een gezonde, groene leefomgeving

Buitenruimte en ontmoeting

Wij willen dat Zwolle fijn is om in te wonen. Niet alleen binnenshuis, maar ook buiten. We willen een prettige, groene buitenruimte die ontmoeten en bewegen aanmoedigt. Groen zorgt ook voor koelte in de zomer en beschermt tegen wateroverlast bij veel regen.

Gezonde wijkontwikkeling

Nieuwe wijken richten we in met oog voor gezondheid en klimaatadaptatie. Minstens 25% van de ruimte is groen, straten worden autoluw en parkeernormen gaan omlaag. We sluiten aan bij het door Zwolle vastgestelde 2-22-200-beleid: minimaal 2 grote toekomstbomen per straat, 22% boomkroonbedekking in 2040 en binnen 200 meter toegang tot een koele, schaduwrijke plek in de openbare ruimte.

De 3-30-300-regel gebruiken we richtinggevend: in nieuwe gebiedsontwikkelingen en bij ingrijpende herinrichtingen streven we waar ruimtelijk haalbaar is naar 30% kroonbedekking per wijk en goede zichtbaarheid van bomen vanuit woningen. Stadbreed is 30% vóór 2040 niet realistisch; daarom zetten we in op versnellen in wijken met lage boomkroonbedekking, extra ontharden (tegel eruit, groen erin) en slimme koppelkansen bij de parkeer- en mobiliteitstransitie om structureel ruimte voor groen te maken.

Nieuwe stadsparken en stadsbos

Zwolle groeit richting 160.000 inwoners. Die groei vraagt niet alleen om nieuwe woningen, maar ook om meer groen. Daarom investeren we naast buurtgroen en groene daken in nieuwe, grote groengebieden: stadsparken en een stadsbos. Voor elke 10.000 extra inwoners realiseren we minimaal vijf hectare nieuw, aaneengesloten groen. Zo blijft Zwolle gezond, koel en leefbaar – en groeit de stad niet alleen in inwoners, maar ook in natuur, gezondheid en leefkwaliteit.

Investeren in duurzaamheid

We blijven investeren in isolatie en verduurzaming van woningen. Dat maakt wonen betaalbaarder, comfortabeler en energiezuiniger. Wijkgerichte subsidies blijven beschikbaar om bewoners te ondersteunen bij verduurzaming.

Klimaatadaptief bouwen

Nieuwe woningen worden klimaatbestendig ontworpen: aandacht voor hittestress, isolatie, wateropvang en groene inrichting. Zo beperken we klimaateffecten en vergroten we wooncomfort en leefbaarheid.

Tijdelijke huisvesting en containerwoningen

Volt Zwolle wil dat de gemeente actief inzet op tijdelijke, kwalitatief goede containerwoningen en andere flexibele woonunits om de acute woningnood onder studenten, recent gescheiden singles, slachtoffers van huiselijk geweld, arbeidsmigranten, vluchtelingen en statushouders te verlichten.

De huidige druk op de woningmarkt vraagt om aanvullende, snelle en betaalbare oplossingen naast permanente woningbouw.

Snelle en flexibele woonoplossingen

Volt Zwolle pleit voor:

- Versneld plaatsen van tijdelijke containerwoningen en modulaire flexwoningen op aangewezen locaties in of nabij de stad;
- Een minimale kwaliteitsstandaard (isolatie, ventilatie, energie-efficiëntie, veiligheid);
- Mogelijkheid tot opschalen wanneer de druk op de woningmarkt stijgt.

Gericht op kwetsbare en urgentie-doelgroepen

Om te voorkomen dat mensen buiten de boot vallen, willen wij dat containerwoningen worden ingezet voor:

- Studenten die geen kamer kunnen vinden;
- Recent gescheiden singles die in acute nood verkeren;
- Slachtoffers van huiselijk geweld, zodat zij snel en veilig op zichzelf kunnen wonen;
- Vluchtelingen en statushouders die wachten op uitstroom naar reguliere huisvesting;
- Andere urgentiegevallen die nu vastlopen in het systeem.

Korte procedures en versneld vergunningstraject

Volt Zwolle wil:

- Een versneld vergunningsproces, met één loket en parallelle afhandeling van stappen;
- Gebruik van tijdelijke omgevingsvergunningen tot maximaal 15 jaar;
- Proactieve samenwerking met woningcorporaties, onderwijsinstellingen en opvangorganisaties.

Leefbare en veilige woonomgevingen

Wij zeggen nadrukkelijk: tijdelijke woningen mogen géén tijdelijke problemen worden.

Daarom zorgen we voor:

- Goede sociale en fysieke inrichting van het terrein;
- Toegankelijke buurtvoorzieningen, OV en fietsverbindingen;
- Begeleiding en ondersteuning vanuit welzijnsorganisaties voor wie dat nodig heeft (zoals bij slachtoffers van huiselijk geweld).

Betaalbaar en transparant

Volt Zwolle vindt dat tijdelijke woningen betaalbaar moeten zijn:

- Redelijke, lage huurprijzen;
- Transparante kostenstructuur;
- Voorkomen van commerciële uitbuiting bij spoedlocaties.

Jongerenhuisvesting als economische noodzaak

Volt beschouwt betaalbare studenten- en starterswoningen niet als bijzaak, maar als randvoorwaarde voor Zwolle's toekomstig economisch succes. Zonder voldoende woningen vertrekken jonge mensen, wat de innovatieve kracht en diversiteit van onze stad ondermijnt. Wonen is óók economisch beleid: jongeren krijgen daarom een vaste, zichtbare plek in het Zwolse woonbeleid, gekoppeld aan de economische koers van de stad. Volt Zwolle verbindt wonen, werken en leren tot één geheel, zodat talent hier kan blijven en onze economie kan blijven bloeien.

2. Energie en klimaat

Volt Zwolle streeft naar een duurzame productie en een duurzaam gebruik van energie in 2035, en een volledig duurzame economie in 2040. Als we samenwerken met onder meer bedrijven, netbeheerders, woningcorporaties en andere gemeenten, zowel nationaal als internationaal, kunnen we nieuwe, werkbare oplossingen ontwikkelen om de opwarming van de aarde tegen te gaan en een leefbare toekomst te garanderen voor iedereen. Nieuwe projecten leveren altijd een positieve bijdrage aan de leefomgeving.

Zwolle is van nature een groene stad aan het water. De klimaatverandering brengt hitte, droogte én wateroverlast met zich mee. Dit vraagt om slimme, integrale keuzes voor de lange termijn. Volt wil dat iedereen bomen ziet vanuit huis, schaduw vindt in de straat en binnen enkele minuten in het groen staat. Ook parkeerplaatsen, pleinen en bedrijventerreinen worden stap voor stap groener, met groene daken, gevelbegroeiing en waterdoorlatende bodems. Voorbeelden uit Milaan laten zien hoe verticale bossen het groenoppervlak in de stad kunnen verdubbelen.

2.1 Energiearmoede terugdringen en isolatie versnellen

Voorschietregeling en energiecoaches

We hervormen verduurzamingssubsidies zodat de overheid, waar mogelijk, de isolatiekosten voorschiet. Energiecoaches ondersteunen bij aanvragen en financiering. Voor resterende bedragen biedt de gemeente gunstige leningen, aanvullend op het Nationaal Warmtefonds.

Gerichte wijkaanpak

We voeren een collectieve en versnelde aanpak in slecht geïsoleerde wijken. Dit verlaagt energierekeningen, vergroot leefbaarheid, versterkt sociale cohesie en verbetert gezondheid.

Energiebesparingsplicht voor verhuurders

De bestaande plicht voor bedrijven breiden we uit naar woningverhuurders. Grote verhuurders en corporaties vallen als eerste onder de verplichting; kleinere verhuurders volgen later.

VvE-ondersteuning

Samen met corporaties en VvE's versnellen we de verduurzaming van de woningvoorraad. We verminderen besluitvormings- en financieringsdrempels via informatie, begeleiding en toegankelijke regelingen.

2.2 Biodiversiteit en natuur dichtbij

Stadsboswachter

Volt Zwolle wil een stadsboswachter, naar Rotterdams voorbeeld, die het ecosysteem in zijn geheel benadert, een educatieve en voorlichtende rol krijgt en begeleiding biedt aan Zwollenaren die bijvoorbeeld hun straat of schoolgebouw willen vergroenen, meer willen weten over de landbouw in de stad of hulp willen met het vergroenen van de buurt.

Oases

Stadsoases en groene daken kunnen ontmoetingsplekken zijn in parken, buurtmoestuinen, speelplaatsen en kleine daktuinen op scholen, sporthallen en kantoren. Die bieden niet alleen verkoeling en schone lucht, maar zijn ook plekken waar inwoners aan hun gezondheid kunnen werken.

Nachtelijke natuur

Slimme, zuinige verlichting beperkt lichthinder, verhoogt veiligheid en spaart energie, naar Eindhoven voorbeeld.

2.3 Zwolle, waterstad van de toekomst

Volt ziet voor Zwolle de mogelijkheid om zich te ontwikkelen tot dé waterstad van de toekomst. Langs kades in de stad ontstaan drijvende parken die water zuiveren en ruimte bieden voor mens en natuur. Amfibische buurten en waterpleinen zorgen dat wijken meebewegen met hoog- en laagwater, waarbij speelplekken in natte tijden veranderen in vijvers en in droge tijden in parken of pleinen. Door meervoudig ruimtegebruik te omarmen waar wonen, waterberging en natuur samenkomen in klimaatadaptieve drijvende wijken, maken we water niet alleen een uitdaging, maar een kans voor betaalbaar en duurzaam wonen. Aquathermie is een warmtepompsysteem, vergelijkbaar met geothermie. Met aquathermie benutten we de kracht van onze rivieren en dragen we bij aan de energietransitie: een duurzame bron die tot wel 40% van de warmtevraag kan dekken.

Zo wordt Zwolle een stad die water omarmt – een stad waar rivieren niet langer een grens zijn, maar een bron voor duurzaamheid, innovatie en leefkwaliteit.

2.4 Lokale opwek, opslag en slimme netten

Volt ondersteunt de gezamenlijke lobby van Oost-Nederland voor een robuust waterstofnetwerk en wil hogere ambities voor bedrijvenparken. De Energyhub Hessenpoort is hier een mooi voorbeeld van. De gemeente en regio Zwolle moeten zich inspannen voor aansluiting op het Waterstofnetwerk Nederland.

Energy hubs en slim delen

We faciliteren en ondersteunen het opzetten van smart energy hubs op bedrijventerreinen. Zo benutten we de bestaande netcapaciteit effectiever en bestrijden we netcongestie en transportschaarste op het net. In woonwijken ondersteunen we inwoners bij het mogelijk maken van opslag van duurzame energie en maken we slimme oplossingen zoals bi-directioneel laden van voertuigen en het onderling uitwisselen van energie tussen burens mogelijk.

Warmte

Om zo snel mogelijk van aardgas af te zijn, kijken we naar alternatieve warmtebronnen. We verkennen mogelijkheden als warmte uit bodem en water en we zetten in op groen gas uit landbouw als alternatief voor aardgas. Dit laatste zeker in de oudere wijken waar alternatieven voor aardgas lastig te realiseren zijn. Essentieel voor het slagen van de warmtetransitie is ook het verlagen van het energieverbruik voor warmte, daarom zal isoleren een speerpunt vormen. Bij nieuwbouw stellen we energieneutraliteit als een minimumvereiste en moedigen we het plaatsen van, vormen van, warmtebuffers aan.

Samenwerken

Om de warmte- en de energietransitie te realiseren is samenwerking en kennisuitwisseling met netbeheerders, provincie en andere overheden in en buiten onze regio essentieel. De grenzen van ons energienet zijn immers niet gelijk aan onze gemeentegrenzen en oplossingen zijn ook vaak juist daarbuiten te vinden. Daarom nemen we het initiatief waar nodig in het aangaan van deze samenwerking en delen we onze eigen kennis ook pro-actief. Een van de belangrijkste voorwaarden om nieuwe huizen te bouwen is een goede stroomaansluiting. De uitdagingen hiervoor zijn enorm. Met de groeiende opwek van duurzame energie en steeds meer energie die elektrisch wordt gebruikt, worden die uitdagingen alleen maar groter. Bij nieuwbouwlocaties nemen we energiehubs waarin opwek, opslag en lokale distributie samenkomen standaard mee in gebiedsontwikkelingen en proberen we die zoveel mogelijk te combineren met andere ruimtevragers.

3. Een aantrekkelijke en gezonde omgeving

Volt wil een gezonde en schone leefomgeving voor iedereen. Daar heb je recht op! Door actief te investeren in landbouw, natuur en recreatie en door vervuiling te voorkomen, werken we aan een duurzame en leefbare gemeente.

Zwolle heeft prachtige buitengebieden die kansen bieden voor duurzame landbouw, gezonde voeding en een sterke lokale economie. Boeren, tuinders, ondernemers en inwoners werken samen aan manieren om goed eten te combineren met zorg voor natuur en klimaat. Zij spelen hierin een sleutelrol en verdienen perspectief.

Een gezonde leefomgeving begint al bij het ontwerp van producten. Effectief bronbeleid is essentieel om schade aan lucht, water en bodem te voorkomen. Volt wil daarom dat bedrijven pas een vergunning krijgen als zij voldoen aan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

3.1 Duurzame landbouw en voedselvoorziening

Omschakeling en korte ketens

Volt kiest voor landbouw die de bodem versterkt, water vasthoudt en biodiversiteit bevordert. We ondersteunen boeren die willen omschakelen naar duurzame vormen zoals kringlooplandbouw of natuurinclusieve landbouw. We benutten kennis uit de regio én Europese fondsen maken deze transitie mogelijk.

We stimuleren korte ketens, zoals boerderijverkoop, streekmarkten en stadslandbouw, onder andere in gebieden als Herfte/Wijthmen en de Vechtcorridor bij Langenholte. Zo blijft voedsel lokaal beschikbaar en versterken we de band tussen boer en stad.

3.2 Innovatie en samenwerking

Voedselhub Zwolle

We onderzoeken de oprichting van een centrale hub voor het verzamelen en verdelen van voedseloverschotten, naar Rotterdams voorbeeld. De hub fungeert ook als logistiek centrum voor lokale producten en als ontmoetingsplek voor dialoog over voedsel en landbouw.

Slimme oplossingen

Zwolle zet in op innovatieve oplossingen. Succesvolle voorbeelden uit Wageningen, zoals strokenteelt en circulaire landbouw, kunnen worden vertaald naar Zwolse pilots.

Innovatiefonds & innovatiedagen

Samen met partners uit de Regio Zwolle stelt de gemeente een fonds beschikbaar voor start-ups die werken aan duurzame verpakkingen, nieuwe plantaardige producten of slimme distributie en logistiek. Jaarlijks organiseert de gemeente innovatiedagen waar start-ups, inwoners, studenten en bedrijven hun ideeën kunnen testen. De beste plannen ontvangen begeleiding en startkapitaal.

3.3 Boeren en buitengebied: Samen toekomst bouwen

Gebiedsprocessen op maat

Bij uitbreiding van de stad (zoals de Vechtrand of ten zuiden van Zwolle-Zuid) is overleg met boeren cruciaal. Wij willen gebiedsprocessen waarin maatwerk centraal staat: doorgaan met agrarisch ondernemen, omschakelen naar kringlooplandbouw, een erf verbreden of vrijwillig uitplaatsen. Dat moet altijd gepaard gaan met een eerlijke vergoeding en ondersteuning.

Balans tussen wonen en boeren

In Wijthmen is met een geurgebiedsvisie ruimte gecreëerd voor woningbouw én agrarische bedrijven. Volt wil dat dit voorbeeld navolging krijgt op andere plekken: duidelijke spelregels, maatwerk per bedrijf, en aandacht voor zowel leefkwaliteit als agrarisch perspectief.

Verbreiding en recreatie

Boeren die hun erf willen verbreden met recreatie, educatie of zorg (zoals pluktuinen of workshopruimtes) krijgen daarvoor ruimte. Grootschalige plannen koppelen we aan de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving, zodat ze bijdragen aan natuur en landschap.

Grondpolitiek en regie

De gemeente heeft voorkeursrechten gevestigd in de Vechtrand en ten zuiden van Zwolle-Zuid om speculatie tegen te gaan. Volt steunt dit, mits transparant en rechtvaardig uitgevoerd: met onafhankelijke taxaties, duidelijke communicatie en goede begeleiding van boeren.

Schone lucht en gezonde leefomgeving

Volt wil dat Zwolle blijft deelnemen aan het Schone Lucht Akkoord (SLA). Hiermee dragen we bij aan een gezondere leefomgeving, waar bewoners kunnen leven in schone lucht en in een groene, uitnodigende stad.

Betaalbare streekproducten voor iedereen

De markt is hét hart van Zwolle, maar lokale ondernemers die streekproducten aanbieden betalen vaak evenveel voor hun standplaats als grote handelaren met geïmporteerde waar. Volt Zwolle wil dat veranderen: door korting te geven op standplaatsen voor marktlieden die minimaal 70% streekproducten verkopen, maken we gezonde, verse producten goedkoper voor alle Zwollenaren. Naast lagere prijzen betekent dit ook minder transportkilometers en dus minder CO₂-uitstoot. Bovendien steunen we onze eigen boeren en kleine ondernemers, die de regionale economie draaiende houden. Een sterke lokale markt is goed voor de portemonnee, het klimaat én de gemeenschap.

3.4 Eerlijk afvalbeleid

Zwolle verdient een eerlijk en duidelijk afvalbeleid met een verbeterd diftar-systeem. Het huidige diftar-systeem in Zwolle is niet altijd eerlijk: inwoners betalen nu per keer dat zij afval weggooien, wat leidt tot onbedoelde effecten zoals bijplaatsingen, onduidelijkheid, verschillen tussen wijken en frustratie bij inwoners. Volt Zwolle wil een verbeterd diftar-systeem dat rekening houdt met zowel de hoeveelheid als de kwaliteit van afvalscheiding, zodat inwoners worden beloond voor goed scheiden. Wat ons betreft betaalt iedereen een lage, vaste basisheffing plus een wisselend bedrag dat afhangt van hoeveel iemand daadwerkelijk weggooit.

Daarnaast komt er een maximale bovengrens aan afvalkosten, zodat inwoners precies weten waar ze aan toe zijn en onverwachte of onredelijke kosten worden voorkomen. Diftar moet sociaal rechtvaardig zijn en rekening houden met de situatie van elke Zwollenaar. Niet iedereen kan even makkelijk afval scheiden of betalen. Daarom pleit Volt Zwolle voor extra financiële steun voor studenten en singles, en voor kwijtschelding voor minima. Ook grote gezinnen, mantelzorgers en mensen met medische afvalstromen krijgen extra ondersteuning, zodat diftar hen niet onevenredig zwaar treft. In wijken waar afvalscheiding achterblijft, worden afvalcoaches ingezet om bewoners te helpen, te motiveren en praktisch te ondersteunen. Zo blijft afval scheiden haalbaar en eerlijk voor iedereen.

Inwoners moeten bovendien precies weten wat ze betalen en waarom. Daarom komt er heldere, tijdige communicatie voorafgaand aan iedere wijziging in het afvalbeleid, en wordt er jaarlijks gerapporteerd over de vraag of diftar haar doelen behaalt, of de kosten eerlijk zijn verdeeld, en of de milieuwinst zichtbaar is.

Daarnaast moet afval scheiden in de openbare ruimte eenvoudiger worden. We investeren in meer laagdrempelige gescheiden afvalbakken op straat, zodat iedereen ook buitenshuis makkelijk en verantwoord afval kwijt kan. Omdat al dat scheiden bedoeld is om waardevolle materialen opnieuw te gebruiken, stimuleren we initiatieven zoals het adopteren van afvalbakken, het ondersteunen van repaircafés en het opzetten van wijkgerichte pilots voor het inzamelen van specifieke grondstoffen, zoals textiel, PMD+ of GFT in hoogbouw.

Op deze manier bouwen we aan een eerlijk, begrijpelijk en sociaal verantwoord afvalbeleid én zetten we grote stappen richting een circulaire, duurzame stad.

3.5 Afval en circulariteit

In de openbare ruimte

Volt pleit voor afvalscheiding op straat, zoals treinstations al gebeurt. Afval dat direct bij de bron wordt gescheiden, vergroot hergebruik en vermindert milieubelasting. We onderzoeken initiatieven zoals in Steenwijkerland, waar bewoners afvalbakken adopteren. Bovendien wil Volt kijken naar opties voor prullenbakken die niet op slot kunnen, om het openbreken voor flesjes en blikjes tegen te gaan.

Stimuleren van repaircafés

Volt Zwolle wil repaircafés financieel en communicatief ondersteunen. We stellen gemeentelijke subsidies voor in de vorm van materialen en faciliteiten, en meer bekendheid via gemeentelijke kanalen.

We pleiten ook voor reparatiecursussen voor jongeren en studenten, bijvoorbeeld via lokale mbo's en vakscholen. Zo ontwikkelen zij praktische vaardigheden en dragen ze bij aan een duurzamere stad.

4. Economie & werk

Ondernemen doe je samen. Of je nou bezig bent met een start-up, je franchise, je eigen bedrijf of je familiebedrijf, of je nou zzp'er, creatieveling, innovator of kunstenaar bent, ondernemers moeten elkaar ontmoeten. Zwolle barst van ondernemerschap, talent en creativiteit. Volt Zwolle kiest voor een economie van samenwerking, innovatie en daadkracht. Met Hanzementaliteit bouwen we aan een duurzaam, sociaal en welvarend Zwolle: een stad waar niemand wordt achtergelaten. Door ondernemers en werkzoekenden actief te ondersteunen, versterken we lokale bedrijvigheid, creëren we nieuwe banen en vergroten we de brede welvaart in elke wijk.

Ondernemers moeten ondernemen, niet vastlopen in papierwerk en wachttijden. Ondernemers moeten ervaren dat Zwolle hun partner is. Of het nu gaat om een horecaondernemer die een terrasvergunning aanvraagt of een installateur die subsidie voor isolatie wil: Volt gaat ervoor zorgen dat de ondernemer weet wat hij/zij aan de gemeente heeft. Er is stabiel beleid met een langetermijnvisie, waardoor een ondernemer kan anticiperen of investeren en zijn/haar bedrijf verder kan bouwen mede dankzij de regelgeving van gemeente Zwolle (en niet ondanks). We maken procedures eenvoudig en digitaal en schrappen overbodige formulieren. Waar mogelijk hanteren we “vertrouwen als uitgangspunt”.

Volt wil dat de gemeente sneller beslist en altijd het ondernemersperspectief meeneemt. We pleiten voor het schrappen van nutteloze lokale regels (in samenspraak met ondernemers zelf) en voor het instellen van een spoedprocedure bij bedrijfsaanvragen die cruciaal zijn voor groei of investeringen.

4.1 Ondernemers

Ondernemerspanel

Volt wil een ondernemerspanel instellen dat periodiek toetst of regels werkbaar zijn. Ook komt er een digitale vergunningwijzer, waarmee ondernemers in één oogopslag zien wat zij nodig hebben. Dit sluit aan bij signalen van horecaondernemers die nu maanden wachten op terrasvergunningen of organisatoren van evenementen in Park de Wezenlanden die onnodige procedures ervaren.

MKB

Kennisdeling en praktische hulp zijn cruciaal voor een ondernemersvriendelijke gemeente. We zetten in op één ondernemersbalie zoals Kennispoort Regio Zwolle: een centraal aanspreekpunt waar iedere ondernemer snel de weg vindt naar hulp bij vergunningen, subsidies of deskundig advies. De Regio Zwolle werkt al aan zo'n geïntegreerde aanpak.

Lokale MKB-toets en minder regeldruk voor ondernemers

Voer een lokale MKB-toets in zodat bij nieuwe gemeentelijke regels systematisch gekeken wordt naar de impact op het midden- en kleinbedrijf. Dit voorkomt dat lokale ondernemers onevenredig belast worden door regels en sluit aan bij Volt's eerdere initiatief hiertoe. Daarnaast kan Zwolle samen met ondernemers een regeldrukreductieprogramma opzetten om onnodige lokale regels te schrappen of vereenvoudigen. Een dergelijke aanpak, ondersteund door organisaties als MKB Nederland en KHN, verbetert het ondernemersklimaat zichtbaar en geeft MKB'ers de ruimte om te innoveren en groeien.

Familiebedrijven koesteren en klaarstomen voor de toekomst

Volt Zwolle koestert haar familiebedrijven. Overijssel telt bovengemiddeld veel familiebedrijven waarin generaties hun vak doorgeven. Zulke bedrijven hebben diepe wortels in onze gemeenschap en verdienen onze steun en hulp bij het toekomstbestendig maken van hun bedrijf.

Zo kunnen we deze generatiewissel soepel laten verlopen met mentorprogramma's, kennisnetwerken en initiatieven vanuit onderwijsinstellingen zoals Windesheim en Landstede, waar ervaren ondernemers hun kennis delen met jonge opvolgers. In een coachingstraject voor bedrijfsopvolging, stages, een keuzedeel en het lectoraat Familiebedrijven.

Volt wil familiebedrijven ondersteunen met advies en gerichte subsidies om te innoveren. We stellen voor om samen met lokale kennispartners (zoals Windesheim en Kennispoort) innovatiescans en workshops te organiseren, waarin familiebedrijven leren hoe ze hun processen kunnen automatiseren, energie kunnen besparen en hun personeel kunnen bijscholen.

Inclusief ondernemerschap

We willen dat Zwolle zich ontwikkelt tot voorbeeldstad voor divers en inclusief ondernemerschap, zodat het ondernemersveld een afspiegeling van de samenleving wordt. Volt wil mentorprogramma's en netwerken opzetten die jongeren, vrouwen, 50-plussers en ondernemers met een migratieachtergrond versterken. Gemeentelijke informatievoorziening wordt bovendien toegankelijk in meerdere talen, zodat ook startende ondernemers met een niet-Nederlandstalige achtergrond gelijke kansen krijgen. Ruimte en ondersteuning voor zorgondernemers die bijdragen aan innovatie en het opvangen van de groeiende zorgvraag.

Zet in op inclusiever ondernemerschap, zodat Zwollenaren van allerlei achtergronden de kans krijgen een bedrijf te starten en uit te bouwen. Nu is slechts ongeveer één op de drie ondernemers in Zwolle vrouw, en ondernemers met een biculturele achtergrond ervaren dat ze zich extra moeten bewijzen. Dat is niet alleen onrechtvaardig, het is ook economisch onverstandig: diversiteit is een motor voor innovatie en groei. Volt wil daarom een programma voor inclusief ondernemerschap opzetten met bijvoorbeeld mentortrajecten, betere toegang tot netwerken en financiering, en zichtbare rolmodellen uit minderheidsgroepen. Zo'n aanpak zorgt dat talent ongeacht geslacht of afkomst de weg naar ondernemerschap vindt, wat de brede welvaart van Zwolle ten goede komt.

Zwolle als koploper in impact-ondernemen

Maak van Zwolle een broedplaats voor impact-ondernemerschap: bedrijven die naast winst ook maatschappelijke of ecologische waarde creëren. Volt pleit ervoor dat Zwolle zich aansluit bij innovatieve netwerken zoals de City Deal Impact Ondernemen met Social Enterprise NL. Via zo'n coalitie met rijk, provincies, kennisinstellingen en het Europese netwerk van Sociale Stad kunnen we een ecosysteem opbouwen waarin duurzaam, circulair en inclusief ondernemerschap wordt versterkt. Concreet kan de gemeente optreden als launching customer (eerste klant) voor lokale impact-startups en bij aanbestedingen nadrukkelijk kiezen voor bedrijven die sociale of groene impact leveren. Door impact-ondernemers te faciliteren met netwerk, financiering en experimenteerruimte, groeit een economie die niet alleen bloeit in euro's maar ook maatschappelijke problemen helpt oplossen.

Proefprojecten en eerste klant

De gemeente moet een aanjager zijn door bijvoorbeeld proefprojecten mogelijk te maken op straatniveau (living labs voor smart city toepassingen) of door zelf als eerste klant (launching customer) nieuwe duurzame technologie in te kopen.

4.2 Talent & werkgelegenheid

Skillspas

Een belangrijk instrument is de skillspas: een digitaal profiel waarin inwoners hun vaardigheden en werkervaring zichtbaar maken, ongeacht diploma's. Dit idee komt voort uit landelijke pilots, zoals "NL Leert Door", en sluit aan bij de Human Capital Agenda Regio Zwolle, waarin de focus ligt op een arbeidsmarkt waar skills centraal staan. Volt wil dat Zwolle zich aansluit bij deze ontwikkeling en een Zwolse skillspas helpt invoeren. Daarmee vergroten we de kansen voor inwoners die nu buiten beeld blijven, en maken we de regionale arbeidsmarkt toekomstbestendig.

Kansen binnen defensie

De komende jaren trekt Nederland miljarden extra uit voor defensie en veiligheid. Onze stad heeft sterke bedrijven in de maakindustrie, hightech en logistiek, die goed kunnen aansluiten bij opdrachten rond materieel, voertuigen en digitale veiligheid. Volt Zwolle wil dat lokale ondernemers, onderwijsinstellingen en kennisclusters (zoals Perron038 en Windesheim) actief worden betrokken bij innovaties voor defensie en veiligheid, bijvoorbeeld op het gebied van duurzame voertuigen, data-analyse, cyberveiligheid en robotica. Daarmee creëren we niet alleen werkgelegenheid, maar zorgen we ook dat investeringen in veiligheid tegelijk bijdragen aan duurzaamheid en maatschappelijke meerwaarde.

4.3 Regionale samenwerking

Zwolle is het hart van Regio Zwolle. Volt wil dat de gemeente nu al actief de regie neemt bij de uitvoering van de Human Capital Agenda en de Regio Deal. Ook zetten we in op een gezamenlijke lobby met buurgemeenten als Kampen, Dalfsen en Meppel richting Den Haag en Brussel. Dit sluit aan bij recente raadsbrede oproepen om meer gezamenlijk invloed uit te oefenen. Op de korte termijn betekent dit meebouwen aan de Regio Deal; op de lange termijn zien we Zwolle als erkend boegbeeld voor brede welvaart en innovatie in Noord- en Oost-Nederland.

5. Bereikbaarheid

Volt bouwt aan een wereld waar verbinding centraal staat met het STOMP-principe als kompas. In Zwolle maken we duurzaamheid tastbaar: een stad waar iedereen soepel, veilig en groen van A naar B komt. Te voet, op de fiets of met de bus. En waar dat (nog) niet kan? Daar zetten we in op slimme, gedeelde mobiliteit. Zo bouwen we samen aan een stad die niet alleen beweegt maar ook vooruit gaat.

Bereikbare fietspaden, energiebesparende wegen en betrouwbaar, betaalbaar openbaar vervoer vormen de ruggengraat van een toekomstbestendige mobiliteit. We stimuleren deelvervoer als een betaalbaar, duurzaam alternatief voor het bezit van een eigen vervoermiddel.

Vanaf 2025 is de binnenstad een zero-emissiezone. Volt wil dat de gemeente dit actief faciliteert, onder meer via inzet van schone voertuigen,.

We koesteren de structurele samenwerking met de provincie, die verantwoordelijk is voor bus- en regionale treinverbindingen. We verwelkomen de realisatie van station Zwolle Zuid en willen de haalbaarheid van station Vechtpoort onderzoeken. Zo maken we Zwolle bereikbaar, duurzaam en leefbaar voor iedereen.

5.1 Inspraak in veiligere woonwijken

Veel wijken zijn ingericht voor autoverkeer. Door woonerven en verkeersarme zones te realiseren, verbeteren we de veiligheid, versterken we gemeenschapsgevoel en geven we kinderen ruimte om buiten te spelen. Veel uitdagingen van onze kleine kernen, zoals de onveilige N337 of het ontoereikende OV, spelen al jaren zonder dat er oplossingen komen. Volt wil die inwoners tegemoet komen met een dorpsbudget. Hiermee kan voor 5.000 euro per jaar door middel van lokale initiatieven de bereikbaarheid verbeterd worden.

5.2 Autoluw centrum

Volt kiest voor een autoluw centrum, waarbij we toewerken naar een echt autovrije binnenstad. Minder auto's betekent meer ruimte voor voetgangers, fietsers en groen. Straatparkeren voor bezoekers verdwijnt geleidelijk, terwijl mobiliteitshubs, waar bezoekers eenvoudig overstappen op een deelauto, deelfiets of deelscooter, rondom het centrum worden gerealiseerd. Inclusief strategisch geplaatste, goed verlichte en veilige vrouwenparkeerplaatsen. Zo blijft de binnenstad bereikbaar én veilig.

Volt wil dat te voet, te fiets of met het OV de norm wordt in Zwolle. Dat betekent ook dat we het plan steunen om om de parkeerkosten geleidelijk te verhogen in de stad, maar willen dat dit niet ten koste gaat van de mobiliteit. Het geld wat hiermee verdiend wordt, moet dus worden geïnvesteerd in OV, bijvoorbeeld door het bouwen van een mobiliteits hub of meer bussen voor kleine kernen. We houden oog voor groepen die afhankelijk zijn van autovervoer: zorgverleners, mantelzorgers en mensen die slecht ter been zijn, moeten dichtbij en betaalbaar kunnen parkeren. Ook ondernemers behouden toegang tot laad- en losvoorzieningen.

6. Onderwijs

Zwolle is een echte onderwijsstad en moet dat blijven, ook als het aantal leerlingen terugloopt. Volt wil een toekomst waarin iedereen de kans krijgt om zich zijn leven lang te ontwikkelen, ongeacht achtergrond of beperkingen: kinderen, studenten, werkenden en gepensioneerden. We moeten ervoor zorgen dat elke lerende toegang heeft tot passend onderwijs. Om ongelijkheid in het onderwijs tegen te gaan, is samenwerking essentieel. Dit betekent dat leraren, leerlingen, ouders, zorgverleners, gespecialiseerde instellingen en andere gemeenten de handen ineenslaan. Denk hierbij aan het aanbieden van toegankelijke ontwikkelingsprogramma's voor leerlingen, afgestemd op hun behoeften. Om ongelijkheid in het onderwijs tegen te gaan, is samenwerking met ouders, zorgverleners, gespecialiseerde instellingen en andere gemeenten noodzakelijk, bijvoorbeeld met een aanbod van toegankelijke ontwikkelingsprogramma's en het delen van kennis. Zo groeit elk kind in Zwolle op in een veilige en sociale leeromgeving. We werken aan een inclusief onderwijssysteem dat gelijke kansen biedt voor alle leerlingen en bijdraagt aan hun welzijn.

6.1 Samen op school

Schoolmaaltijden

Scholen signaleren vaak als eerste de gevolgen van armoede. Een lege broodtrommel blijft niet onopgemerkt. Het Programma Schoolmaaltijden van het ministerie van OCW is verlengd tot eind schooljaar 2025-2026. Volt Zwolle roept de gemeente op om – samen met de provincie – het nieuwe kabinet te overtuigen dit programma voort te zetten.

Brede scholen

Volt wil investeren in “brede scholen”. Dit zijn ontwikkelplekken waar onderwijs, voorschoolse opvang en kinderopvang samenkomen. Hier is gedurende de dag aandacht voor sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling, sport, spel, muziek, creativiteit, leerbehoeften en een gezonde leefstijl.

Deze brede leeromgeving biedt kinderen, ongeacht hun sociaaleconomische achtergrond, gelijke kansen om hun talenten te ontwikkelen in een vertrouwde omgeving.

6.2 Groene pleinen en duurzame scholen

Volt wil dat elk schoolplein in Zwolle wordt vergroend met natuurlijke elementen zoals zand, water, speelbosjes, moestuinen en schaduwrijke plekken voor een uitdagende leer- en speelomgeving voor onze kinderen.

We ondersteunen de uitbreiding van stadslandbouwprojecten, buurttuinen en voedselbossen in wijken en op schoolpleinen. De gemeente stelt hiervoor grond beschikbaar en ondersteunt bewonersinitiatieven met subsidies, advies en begeleiding.

Veel schoolgebouwen kampen met achterstallig onderhoud. We willen samen met scholen een concreet langetermijnplan opstellen voor renovatie of vervanging want met een duidelijke routekaart en voldoende middelen zorgen we voor groene, gezonde en inspirerende leeromgevingen voor leerlingen en personeel.

6.3 Leraren voorop

Het lerarentekort groeit ook in Regio Zwolle. Volt wil dat de gemeente een actieve rol speelt in het behouden en aantrekken van leraren met goede begeleiding van starters, ondersteuning bij huisvesting en het opbouwen van een sociaal netwerk.

Volt onderzoekt of Zwolle, net als Almere, docenten binnen de regels voorrang kan geven bij het toewijzen van woonruimte. Zo maken we Zwolle aantrekkelijker voor onderwijsprofessionals.

6.4 Gelijke positie voor mbo-studenten

Volt wil de positie van mbo-studenten in Zwolle versterken. Mbo-studenten maken minder gebruik van hun rechten, voelen zich minder vertegenwoordigd en stromen vaak jonger in, wat hun toegankelijkheid tot het studentenleven beïnvloedt. Volt gaat samen met mbo-instellingen inzetten op betere voorlichting, meer betrokkenheid en een cultuurverandering waarin mbo'ers vanzelfsprekend worden meegenomen.

Volt Zwolle kiest voor een ambitieuze aanpak om mbo-studenten écht gelijkwaardige kansen te geven. We zetten in op:

- Een Zwols mbo-manifest: samen met alle Zwolse mbo-instellingen en studenten een manifest opstellen en ondertekenen dat gelijkwaardige taal en behandeling van mbo'ers vastlegt. Dit manifest wordt leidend in gemeentelijke communicatie, onderwijsbeleid en subsidieafspraken.
- Gelijke toegang tot voorzieningen: concrete voordelen voor mbo-studenten, naar Eindhoven voorbeeld. Denk aan gratis of voordelige sport- en cultuuringelijkenheden (bijv. een sport- en cultuurpas) exclusief voor mbo-studenten, zodat zij net zo makkelijk kunnen meedoen als elke andere student. Ook krijgen mbo-studenten een vaste plek bij stedelijke evenementen om hun stem en aanwezigheid zichtbaar te maken.
- Gemeente als voorbeeldwerkgever: de gemeente Zwolle spant zich in voor ruime stageplekken en leerbanen voor mbo'ers. Wij streven naar een ambitieuze norm, bijvoorbeeld minstens 150 mbo-stageplaatsen per jaar bij de gemeente, en gelijke stagevergoedingen voor mbo en hbo. Jaarlijks publiceren we het aantal mbo-stages, de tevredenheid en doorstroom, zodat transparant wordt dat de gemeente het goede voorbeeld geeft. Met deze maatregelen maken we in Zwolle zichtbaar wat we al voelen: iedere student hoort er volwaardig bij – in taal, in kansen én in het voorbeeldgedrag van de gemeente.

7. Gezondheid

Zorg, welzijn en volksgezondheid zijn kerntaken van gemeenten. Daarbij willen we vooral zorgmedewerkers dát laten doen waar ze voor gekozen hebben: mensen helpen en zorg leveren.

Volt zet extra in op het verbeteren van de geestelijke gezondheidszorg (ggz), in het bijzonder voor jongeren. Met extra budget en een passende financieringsvorm willen we de toegankelijkheid vergroten en wachttijsten verkorten. Nauwe samenwerking tussen ggz- en welzijnsorganisaties en betere ondersteuning van mantelzorgers zijn essentieel voor een gezonde en veerkrachtige samenleving. Sinds de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) dragen gemeenten verantwoordelijkheid voor ondersteuning aan inwoners die daarvoor in aanmerking komen.

Volt ziet dat vooral de jeugd-ggz aandacht vraagt. We willen een deel van de landelijke zorgbegroting structureel overhevelen naar gemeenten om de ggz-capaciteit uit te breiden, de preventie te versterken en wachttijden te verkorten. Met het stimuleren van buurtactiviteiten tegen eenzaamheid (bv. onder oudere Zwollenaren) promoten we sociaal contact en stimuleren we de vitaliteit van senioren, dit kan in samenwerking met initiatieven als SamenZwolle.

7.1 Jeugd: Vroeg erbij, dichtbij huis

Volt wil dat elk kind kan opgroeien in een veilige, kansrijke omgeving. Dat lukt alleen als we de focus verleggen van het “repareren” van kinderen naar het versterken van hun omgeving: gezin, school en buurt.

Toegang en organisatie

Sterke wijkteams met tijd voor huisbezoek, laagdrempelige inloop en één vast aanspreekpunt per gezin. Daarbij kan de samenwerking worden gezocht tussen school en zorg zodat de jeugdarts of orthopedagoog vroeg aansluit, sociaal werkers (ook op het mbo) snel signaleren en direct steun bieden, zonder herhaalde intakes of “loket-hoppen”. Samenwerkingen tussen welzijn en ggz kunnen inzet van groepsbehandeling en zelfhulpgroepen bevorderen.

Thuis waar het kan, stabiliteit waar het moet

Uithuisplaatsingen voorkomen we door brede gezinsondersteuning: naast opvoedhulp ook hulp rond wonen, inkomen en schulden. Als thuis wonen echt niet meer kan, kiest Zwolle voor kleinschalige, aandachtsvolle woonplekken (pleeggezinnen, gezinshuizen).

Mentale gezondheid

We combineren preventie met toegankelijke hulp. Inloopsprekuren en online- en telefonische hulplijnen voor psychosociale problemen verlagen de drempel hulp te zoeken. Hulp kan preventief in programma's voor bijvoorbeeld stressreductie, rouw en veerkracht; coaching bij (school)verzuim, stress en middelengebruik. Professionele triage aan de voorkant zorgt dat kinderen direct op de juiste plek komen.

7.2 Toegankelijkheid van zorg en terugdringen van zorgmijding

Zwolle kampt al geruime tijd met volle wachtkamers en bijzonder lange inschrijfwachttijden voor een huisarts. Daarom kiest de gemeente Zwolle voor slimme, doelgerichte maatregelen zodat iedereen die zorg nodig heeft, die ook op tijd krijgt.

Huisartsenzorg dichtbij in elke wijk

De gemeente Zwolle zet een Zorglocatie-programma op. Geschikte leegstaande panden worden – waar dat kan – tijdelijk gebruikt voor huisartsenzorg. De gemeente regelt vergunningen, helpt bij inrichting en matcht eigenaren en huisartsen. Bij nieuwe bouwprojecten worden zorgmeters vooraf vastgelegd.

Het bestaande taskforce-aanspreekpunt wordt structureel en groeit uit tot één duidelijk contactpunt dat (startende) huisartsen helpt bij praktijkruimte, wonen en kinderopvang. Jaarlijkse afspraken met huisartsenorganisaties (Medrie, HVRZ), apotheken, GGZ in de wijk, VVT en GGD borgen genoeg eerstelijns capaciteit; met Isala (tweedelijnszorg) volgen afspraken over doorstroom en opleiden—zonder aan zorginkoop of tarieven te komen. In Stadshagen en AA-landen komen eerstelijnszorg-punten met huisarts, apotheek, POH-GGZ en wijkteam onder één dak. Een publiek dashboard laat voortgang en wachttijden per wijk zien.

Doelen: in 2026 minstens één extra locatie en één tijdelijke voorziening; in 2027 +3.000–5.000 inschrijfplekken en 4–6 weken inschrijf-wachttijd, stads breed.

Lokaler en innovatiever doelgroepenvervoer

Volt Zwolle zet in op creatieve, duurzame vernieuwing van het doelgroepenvervoer (vervoer voor inwoners die niet zelfstandig kunnen reizen), bijvoorbeeld door inzet van elektrische deelbusjes en slimme routes. We pakken lege ritten en inefficiëntie aan door creatieve oplossingen toe te passen en lokale kennis te benutten (bv. met een gebruiksvriendelijke app voor ritplanning). In de nieuwe aanbesteding voor 2026 krijgt kleinschalige, lokale betrokkenheid een plek: samenwerkingen met bijvoorbeeld zorginstellingen, scholen en lokale vervoerders zorgen voor betrouwbaarder vervoer op maat, minder verspilling en meer tevredenheid bij gebruikers.

Zorgmijders

Hulp bij financiële drempels: betere informatie over vergoedingen en gemeentelijke regelingen; actieve rol voor schuldhulp en wijkteams.

Sociale tandartsdag (pilot)

De gemeente faciliteert – naar Rotterdams voorbeeld – een Sociale Tandartsdag: één dag waarop vrijwillige mondzorgprofessionals acute, noodzakelijke hulp bieden aan inwoners die de tandarts niet kunnen betalen. De uitvoering gebeurt samen met Stichting ANDERS (organisatie en werving), het Noodfonds Zwolle e.o. (kleine, niet-verzekerde materiaal-/labkosten), en de lokale tandartsenvereniging. Zorg die onder de basisverzekering (Zvw) valt, blijft uitgesloten. Waar nodig volgt beperkte nazorg via het noodfonds. Na afloop publiceren we een open evaluatie (aantal geholpen inwoners, wachttijd, type behandelingen, doorverwijzing naar gemeentepolis/betalingsregeling) als basis voor besluitvorming over vervolg of opschaling.

Toegankelijkheidsfonds Gezondheid & Preventie

De gemeente Zwolle stelt een laagdrempelig fonds in voor kleine, niet-verzekerde kosten die zorg uitstellen, zoals reis-, taal- of regelhulp en eenvoudige digitale toegang (bijvoorbeeld beltegoed of printkosten). Dit fonds vergoedt geen zorg die onder de Zorgverzekeringswet (Zvw) valt, zoals medicatie of medische verrichtingen. Toegang loopt via wijkteams en schuldhulp; huisartsen en apotheken kunnen doorverwijzen. Inwoners worden actief verwezen naar regelingen van zorgverzekeraars en apotheken om structurele drempels weg te nemen. De uitvoering vindt plaats binnen het minimabeleid en bijzondere bijstand, met snelle toekenning in samenwerking met Stichting Noodfonds Zwolle en omgeving (onderdeel van het landelijke SUN/VUNN-netwerk). Mondzorg valt buiten dit fonds en wordt, waar nodig, separaat geregeld via de pilot Noodhulp Mondzorg.

7.3 Zorgprofessionals: werkdruk omlaag, aantrekkelijkheid omhoog.

Zwolle aantrekkelijk voor jonge zorgwerkers

Volt Zwolle wil het aantrekkelijker maken voor zorgwerkers om zich in Zwolle te vestigen, door bijvoorbeeld huisartsen te steunen bij het overnemen van een praktijk of woningen voor zorgwerkers dicht bij hun werk aan te bieden.

Werk uit handen nemen voor huisartsen

Tijd voor zorg, niet voor formulieren. Doktersassistenten, praktijkondersteuners, huisartsen en alle andere zorgmedewerkers zijn de ruggengraat van het zorgsysteem. De gemeente Zwolle verlaagt hun werkdruk door eigen regels en formulieren te versimpelen. Waar wet- en privacyregels dit toelaten geldt: informatie één keer aanleveren en daarna hergebruiken. De gemeente vraagt geen onnodige huisartsverklaringen meer voor gemeentelijke regelingen en werkt met korte, duidelijke beschrijvingen. Samen met Huisartsen Regio Zwolle (HRZ), Medrie, de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) IJsselland, Isala en de Sociale Wijkteams legt de gemeente heldere routes vast, zodat vragen over geld, werk, welzijn of eenzaamheid niet onnodig bij de huisarts belanden, maar direct bij het juiste loket terechtkomen. Digitale toegang wordt eenvoudig en inclusief ingericht, met altijd een telefonisch of inloopalternatief. De aanpak start in twee wijken en wordt daarna stadsbreed uitgerold. Zo besteden zorgverleners hun tijd aan mensen, en niet aan formulieren. Minder druk in de spreekkamer – hulp dichtbij in de wijk. De gemeente breidt bewezen wijkprogramma's uit zoals Zwolle Gezonde Stad: stoppen met roken, bewegen en leefstijl, valpreventie en mentale gezondheid.

Huisartsenpraktijken krijgen per wijk vaste contactpersonen in het wijkteam. Via Welzijn op recept verwijzen huisartsen direct door naar activiteiten en ondersteuning in de buurt.

De Praktijkondersteuner Huisarts Geestelijke Gezondheidszorg (POH-GGZ) werkt hierbij samen met jeugdhulp en ondersteuning voor volwassenen in de wijk. Doel: sneller passende hulp en minder onnodige afspraken in de spreekkamer.

7.4 Digitale zorg en AI: mensgericht en inclusief

De digitale revolutie verandert de zorg. Inwoners gebruiken steeds vaker AI-tools; professionals moeten daarmee kunnen werken, zonder iemand uit te sluiten.

Scholing en toepassing

- Onderwijs & scholing: met partners als Deltion College, Windesheim, Isala en zorgorganisaties digitale vaardigheden en AI opnemen in curricula en nascholing.
- Lokale pilots: in GGD IJsselland, wijkteams en Wmo-loket proeftuinen voor verantwoord AI-gebruik met aandacht voor privacy en inclusie.
- Digitale inclusie: debatten en publieksbijeenkomsten; bibliotheken en buurtcentra versterken digitale geletterdheid.
- Agenderen in de raad: instellingen onder gemeentelijke verantwoordelijkheid ontwikkelen helder beleid voor AI, zodat technologie en menselijkheid elkaar versterken.

7.5 Mantelzorg: erkennen, ontzorgen, versterken

Mantelzorgers zijn onmisbaar—van jong tot oud—en verdienen steun, erkenning en rust.

Bewustwording en ondersteuning

- Aandacht voor jonge mantelzorgers (ook <16 jaar); laagdrempelige toegang tot hulp, niet alleen digitaal maar ook praktisch en persoonlijk.
- ZwolleDoet als steunpunt in elke wijk, met specifieke aandacht voor jonge mantelzorgers.
- Mantelzorgers zijn geen vrijwilligers; ondersteuning op maat is noodzakelijk.

Pré-mantelzorgwoningen

Vanaf eind 2024 is het mogelijk om in Zwolle een pré-mantelzorgwoning in de eigen tuin of erf te plaatsen, bedoeld voor mensen die nog geen zorgindicatie hebben, maar wel een zorgbehoefte. Inwoners die wat extra hulp nodig hebben kunnen zo langer zelfstandig blijven wonen in een vertrouwde omgeving. Voor dit soort woningen kan voor maximaal 20 jaar een omgevingsvergunning voor worden afgegeven, Voorwaarde is dat een zorgindicatie in die periode kan worden verwacht. Sinds de Omgevingswet in werking is getreden wordt een omgevingsvergunning die afwijkt van het omgevingsplan een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) genoemd. Voor een pré-mantelzorgwoning op eigen terrein is zo'n BOPA aanvraag nodig. In de afgelopen periode is slechts 1x een dergelijke aanvraag ter besluitvorming voorgelegd aan het college. Volt zou graag zien dat de gemeente actiever communiceert over deze mogelijkheid zodat dit ook vaker wordt aangevraagd.

Respijt en logeertzorg – 'Zorgpauze'

- Drempels verlagen voor respijt- en logeertzorg; verkennen van een regiepunt respijt/logeertzorg i.v.m. domeinoverstijging (Wlz, Zvw, Wmo).
- Mantelzorgpas (naar voorbeeld Noordwijk): jaarlijks 60 uur respijtzorg-producten zonder administratieve rompslomp, afgestemd op behoefte.

7.6 Veiligheid, kwaliteit en leren wat werkt

- Eenvoudig en veilig melden van onveiligheid (ook voor jongeren met diagnose en pleeg/residentiële zorg).
- Heldere kwaliteitscriteria, periodiek getoetst met jongeren en ouders.
- Sturen op een beperkt aantal succesindicatoren; bestaande monitors benutten; resultaten elk kwartaal bespreken in raad én wijk.
- Doel: wendbare, betaalbare en mensgerichte zorg.

Volt kiest voor nabijheid, stabiliteit en echte kansen. Met sterke preventie, toegankelijke (jeugd)ggz, lagere drempels tot zorg en stevige ondersteuning van mantelzorgers bouwen we aan een gezonde, veerkrachtige stad waar niemand zorg vermijdt en iedereen kan meedoen.

8. Veiligheid

Veiligheid in de gemeente is noodzakelijk voor een aangename leef- en werkomgeving. Volt zet zich in voor een aanpak van veiligheid die alle aspecten, van rampen tot criminaliteit, afdekt. We willen een sterke sociale basis creëren die criminaliteit ontmoedigt, met voldoende en goed herkenbare 'veiligheidshubs' (veilige plekken met getraind personeel voor ondersteuning in onveilige situaties). Daarnaast richten we ons op het verbeteren van de omgeving, zodat inwoners zich veilig voelen. Samen bouwen we aan een veilige, leefbare gemeente waar iedereen zich thuis kan voelen.

Volt vindt een veilige gemeente van groot belang voor een prettig woon- en werkklimaat. Veiligheid kent verschillende kanten, maar de kern is dat iedereen zich veilig voelt en niemand gevaar loopt in zijn of haar omgeving. Bij spoedgevallen, ongevallen en rampen is het belangrijk dat hulpdiensten altijd bereikbaar zijn. Dit betekent dat we ervoor moeten zorgen dat de wegen naar hulpdiensten onder alle omstandigheden toegankelijk zijn. Waar dit nog niet het geval is, moeten we dit zo snel mogelijk regelen. Hulpdiensten moeten goed voorbereid zijn op situaties zoals overstromingen, stroomuitval, sneeuw, stormen en hittegolven. Hiervoor zijn duidelijke afspraken nodig binnen de teams en met andere teams in de regio, zodat zij snel kunnen handelen bij onverwachte gebeurtenissen.

8.1 Intieme terreur

Zwolle is een stad van omzien naar elkaar. Toch horen we nog te vaak verhalen van achter de voordeur: vrouwen die dagelijks in angst leven, kinderen die getuige zijn van geweld, en in het uiterste geval femicide. Dit is geen privézaak maar een maatschappelijk probleem. Daarom pakt Volt door: vroeg herkennen, veilig opvangen en doorpakken. We kijken niet weg, maar vooruit. We leren van steden die aantonen dat verandering wél mogelijk is, en vertalen die lessen naar een Zwolse aanpak die werkt. Met politie, zorg, scholen, buurtteams, werkgevers én ervaringsdeskundigen vormen we één front. Samen doorbreken we de stilte, beschermen we slachtoffers en zetten we daders stop - vastberaden, zichtbaar en met resultaat.

Geweld voorkom je door signalen vroeg te zien en erover te praten. Iedereen kan het verschil maken: burens, docenten, zorgverleners, sportcoaches. Dit doen we door:

- Te blijven inzetten op trainingen voor wijkteams, scholen, huisartsen, politie, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen om rode vlaggen te herkennen en risico's te wegen.
- Een Zwolse signaalwijzer en korte routekaart: wat doe je bij zorgen, wie bel je, hoe leg je het vast.
- Een stadsbrede campagne met ervaringsdeskundigen over gezonde relaties, grenzen en hulp vragen.
- Wie moet vluchten, kan terecht. Daarna volgt rust en herstel.
- Voldoende veilige opvang in de regio, met de norm uit het Verdrag van Istanbul als richtpunt.
- Goede hulp voor kinderen in de opvang, bijvoorbeeld met de methode Veerkracht. Hierbij willen we ervaringsdeskundigheid benutten.
- We zetten in op de urgentieregeling en maken vaste doorstroomovereenkomsten met corporaties, ook over gemeentegrenzen heen. De urgentieregeling is voor slachtoffers van huiselijk geweld en hun kinderen. Door hier meer aandacht aan te geven kunnen we zorgen voor betere uitstroom uit de vrouwenopvang naar een betaalbare woning.
- Een meldpunt in te richten voor sociale onveiligheid, net zoals die er nu is voor fysieke onveiligheid.
- Dierenmishandeling mee te nemen in de risicoanalyse. Dieren kunnen een belangrijke rol spelen in het signaleren van onveiligheid in de thuissituatie. Daarbij zijn ze vaak een belangrijk onderdeel van het gezin. Daarom moet hun wel zijn ook meegenomen worden door experts.

We stoppen geweld door grenzen te stellen én te behandelen. Bescherming en verandering horen samen.

- Meer en passende hulp voor plegers naast straf, zodat het gedrag echt stopt.
- Actief gebruik van het tijdelijk huisverbod bij gevaar, met snelle begeleiding voor slachtoffer, pleger en kinderen.
- Huisbezoek door duo's van politie en hulpverlening bij herhaalde meldingen, met duidelijke nazorg.
- Jaarlijks een stadsbreed overleg in de raad met Kadera, Veilig Thuis, politie, zorg en onderwijs, plus een openbaar jaaroverzicht met inzichten en wachttijden.

8.2 Criminaliteit en handhaving

Om criminaliteit en intimidatie op straat te verminderen, is het belangrijk dat we voldoende handhavers hebben met de juiste middelen. We moeten samen met hen bepalen wat nodig is om hun werk goed uit te kunnen voeren. Meer zichtbaarheid op straat verhoogt de kans om daders in de kraag te grijpen, zeker wanneer er makkelijk contact en wederzijds vertrouwen is tussen inwoners en handhavers. Volt zet hierbij in op samenwerking met buurgemeenten én Europese steden om kennis te delen, bijvoorbeeld rond digitale veiligheid en georganiseerde criminaliteit. Zo versterken we de slagkracht lokaal én internationaal.

Agressie tegen handhavers en andere hulpverleners moet streng worden aangepakt, net als agressie van handhavers tegen demonstranten. Goed geïnformeerde handhavers zijn beter in staat om situaties te beheersen en spanningen te verkleinen. Volt wil daarbij dat boa's beter worden opgeleid in de-escalatie, communicatie en cultuur-sensitiviteit. Minder boetes, meer nadruk op waarschuwingen, herstel en doorverwijzing naar hulpverlening – zo werken we aan echte oplossingen in plaats van symptoombestrijding.

8.3 Leefomgeving

De leefruimte speelt ook een belangrijke rol bij het voorkomen van criminaliteit. Mensen gaan de straat op als ze zich veilig voelen door de aanwezigheid van buurtgenoten, toezichthouders/hulpverleners en omdat de omgeving prettig is. Dan zullen zij elkaar leren kennen en zich gaan inzetten voor de buurt; dit bevordert de samenhang tussen mensen. En we bieden mensen, die zich ondanks dat toch onveilig voelen, de zekerheid van ondersteuning vanuit voldoende en duidelijk herkenbare veiligheidshubs.

De gemeente is verantwoordelijk voor een veilige leefomgeving, zowel binnenshuis als buiten. We meten de kwaliteit van lucht, water en bodem en delen deze informatie openlijk met inwoners en bedrijven. Ook eenvoudige aanpassingen, zoals extra verlichting of het weghalen van obstakels op straat, kunnen bijdragen aan een veiliger gevoel. Er moet daarbij altijd worden gezorgd voor bescherming van de privacy van inwoners.

9. Kunst, cultuur en media

In tijden van geopolitieke spanningen wordt er geïnvesteerd in onze veiligheid. Volt vindt echter ook dat we moeten investeren in de dingen die het leven, het leven waard maken. Daarom willen wij dat iedereen gemakkelijk toegang heeft tot muziek, kunst, dans, theater en film. Het geeft instrumenten om je mee te kunnen uiten, te verplaatsen in de ander en te reflecteren op het leven. Cultuur geeft verbinding. Het 'Zwolse model' van cultuureducatie, waarbij cultuurmakers direct samenwerken met scholen en inwoners aan amateurkunst en buurtcultuur, vinden we een mooie basis waarop we de komende jaren voortbouwen.

Meer in detail

We investeren in voor iedereen toegankelijk cultuuronderwijs en in goede repetitie- en tentoonstellingsruimtes. Hierdoor groeien de amateurkunst en de creatieve sector in de gemeente en investeren we in een actieve gemeenschap waarin iedereen de kans krijgt om zich breed te ontwikkelen.

Cultuurbeleid richt zich op:

- Betaalbare ruimtes voor repetities en tentoonstellingen;
- Workshops en cursussen voor talentontwikkeling;
- Subsidies voor culturele activiteiten, vooral voor kwetsbare groepen;
- Samenwerking met scholen en culturele instellingen om programma's toegankelijk te maken en culturele netwerken (creatieve hubs) voor lokale kunstenaars op te zetten;
- Meer geld voor betere toegang tot cultuuronderwijs en bibliotheken;
- Versterking van lokale en regionale media en het regelen van zendtijd voor regionale partijen;
- Behoud en duurzaam gebruik van cultureel erfgoed door creatief aanpassen aan de hedendaagse (duurzaamheids)eisen.

9.1 Cultuur

Cultuur als verbindende kracht

Kunst en cultuur brengen mensen samen. Volt wil dat culturele instellingen ruimte maken voor diverse makers en publieksgroepen en dat cultuurbezoek laagdrempelig wordt gemaakt via wijkactiviteiten en toegankelijke informatie.

Inspraak voor jongeren op het gebied van cultuur

Volt pleit voor een bottom-up benadering: jongeren weten zelf het beste wat hen aanspreekt, en hun inbreng zorgt voor een levendiger en relevanter cultuurklimaat. Zo wordt cultuurbeleid niet alleen voor jongeren gemaakt, maar ook door jongeren. Dit willen we doen door de Jongerenraad Zwolle structureel te betrekken bij ontwikkelingen op het gebied van cultuur. Daarnaast door een vaste jongerenzetel in de adviescommissie cultuur vorm te geven. En tot slot willen we ook dat jongeren laagdrempelig mee kunnen denken, bijvoorbeeld een vragenlijst invullen of een gezellige avond brainstormen in de kroeg. De gemeente moet wat Volt betreft dat laatste minimaal twee keer per jaar doen.

De nieuwe IJsselhal

Volt ziet de nieuwe IJsselhal als een topprioriteit. Zwolle kan niet wachten om weer een evenementencomplex te hebben in haar stad en daarom pleiten we voor een snelle besluitvorming over de locatie en het ontwerp.

Fundatie en ANNO

Volt vindt de Fundatie en ANNO onmisbaar voor Zwolle. Beide instellingen dragen bij aan de culturele en educatieve verrijking van onze stad en kunnen dan ook dus nu en in de toekomst rekenen op de steun van Volt. De Fundatie is een baken van vakmanschap en expertise en heeft een indrukwekkende collectie, die internationaal wordt gewaardeerd. ANNO heeft een unieke benadering door de nadruk te leggen op co-creatie en participatie met inwoners en andere lokale partners. De verfrissende manier waarop ANNO de collectie presenteert en de verbinding met de stad en wijken versterkt, geven invulling aan de nieuwe definitie van museum.

Samen cultuur als middel tegen eenzaamheid

Kwetsbare groepen hebben moeilijker toegang tot kunst en cultuur. Volt Zwolle kiest voor een actieve, wijkgerichte aanpak: we brengen mensen samen door laagdrempelige cultuurworkshops te organiseren in elke buurt. Van verhaal vertellen in Ittersum tot zangcafés in Holtenbroek en digitale workshops in Stadshagen. Deze initiatieven creëren nieuwe, sociale netwerken door jong, oud en iedereen die daar behoefte aan heeft met elkaar in contact te brengen. Door samen te werken met buurtcentra, scholen en zorginstellingen zorgen we voor een toegankelijk aanbod, met aandacht voor mobiliteit en taalbarrières.

Betaalbare ruimtes voor repetities, ateliers en tentoonstellingen

Zwolle bruist van talent, maar te vaak ontbreekt een betaalbare plek om te repeteren, tentoon te stellen of te creëren. Terwijl leegstaande gebouwen jarenlang onbenut blijven, worstelen kunstenaars, muzikanten en lokale initiatieven geschikte locaties te vinden. Volt stelt een snelle-leegstandsregeling voor: binnen zes weken kan een pand in tijdelijk gebruik worden genomen. We sluiten hiervoor aan bij bestaande landelijke regelingen (Leegstandwet) en werken samen met organisaties die ervaring hebben met tijdelijk beheer zoals Adhoc. Om oneerlijke concurrentie te voorkomen, werken we met tijdelijke huurcontracten (1–3 jaar). Daarbij wil Volt dat de gemeente expliciet vastlegt dat een betaalbare ruimte voor kunst en cultuur een algemeen belang is. Daarmee ontstaat een solide juridische basis om panden tijdelijk beschikbaar te stellen tegen symbolische huren.

Culturele broedplaatsen - ruimte met perspectief

Zwolle is creatief, maar mist betaalbare, passende plekken waar makers kunnen werken, repeteren en tonen. Als Hanzestad hebben we weinig “rafelranden” waar ateliers vanzelf ontstaan. Ervaringen zoals bij Kattegat laten zien wat er misgaat: zodra tijdelijke afspraken aflopen, verdwijnen plek, netwerk en podium—en dreigt talent de stad te verlaten. Dit willen we voortaan voorkomen door vaste, langjarige plekken te borgen. Daarom kiezen we voor langjarige zekerheid en variatie in werkplekken. Volt wil in de komende jaren:

- Minstens 2 volwaardige broedplaatsen met 5–10 jaar zekerheid; betaalbaar, toegankelijk en duurzaam beheerd.
- +100 extra ateliers/werkplekken t.o.v. 2025, inclusief meer expositie- en presentatiemogelijkheden.
- In gebiedsontwikkeling en tijdelijke leegstand ruimte reserveren voor makers en waar het kan dat ook permanent maken.

Doorstroom voor starters en doorgroeiers via transparante toewijzing en mix van functies.

Heldere regels en eerlijke concurrentie rond paracommerciële activiteiten

Volt Zwolle staat voor een sterke culturele sector én een gezond, eerlijk ondernemersklimaat. Daarom willen we duidelijkere, handhaafbare regels rondom paracommerciële activiteiten bij culturele instellingen, buurthuizen en verenigingen. Uit gesprekken met ondernemers en Koninklijke Horeca Nederland blijkt dat de huidige regelgeving onvoldoende helder is, verschillend wordt uitgelegd en onvoldoende wordt gehandhaafd. Hierdoor ontstaat ongewenste oneerlijke concurrentie tussen commerciële horeca en gesubsidieerde instellingen.

Volt Zwolle onderkent daarbij dat culturele instellingen en horecaondernemers elkaar in de praktijk vaak weten te vinden, elkaar activiteiten gunnen en begrijpen dat ze elkaar nodig hebben om een levendige stad te houden; juist daarom is het belangrijk dat de regels helder en eerlijk zijn voor iedereen.

Volt Zwolle kiest voor balans: ruimte voor cultuur, ontmoeting en gemeenschapsactiviteiten, maar met heldere kaders om verdringing van lokale horeca te voorkomen. Daarom pleiten wij voor:

- Een jaarlijks toetsmoment met culturele instellingen, verenigingen, horecaondernemers en de gemeente, om knelpunten en interpretatieverschillen vroegtijdig te signaleren.

- Transparante afspraken tussen culturele instellingen en daarbij horende commerciële horeca over aanvullende horeca-activiteiten, waarbij maatschappelijke functie voorop staat en commerciële exploitatie wordt begrensd.
- Eerlijke handhaving: Volt wil dat de gemeente actief en consequent controleert op naleving van de regels, inclusief een toegankelijk meldpunt voor ondernemers en instellingen.
- Gelijke kansen voor lokale horeca bij evenementen binnen of rondom publieke/culturele instellingen, door samenwerking te stimuleren en aanbestedingen transparant te maken.
- Ruimte voor cultuur blijft leidend, maar commerciële horeca-activiteiten die buiten het doel of de doelgroep van de instelling vallen worden begrensd. Zo zorgen we voor een levendige cultuursector én een eerlijk speelveld voor Zwolse ondernemers.

De nacht als podium - levendig & in balans

Zwolle wil een bruisende stad zijn. De nacht hoort daarbij: ze biedt podium aan jonge en experimentele makers, verbindt cultuur, horeca en evenementen en draagt bij aan werkgelegenheid, levendigheid en talentbehoud. Tegelijk vragen omwonenden om rust, veiligheid en duidelijke regels.

Er is nu nauwelijks vast clubaanbod; de nacht is vooral event-gedreven. Als peiling onder jongeren en makers aantoont dat er behoefte is aan clubnachten/underground-programmering, faciliteren we pilots op 1–2 aangewezen locaties, binnen APV-kaders en met heldere zonering, openingstijden en geluidsafspraken.

Werkt dit, dan schalen we op naar een vaste nachtlocatie en koppelen we dit aan broedplaatsen (late programmering, try-outs).

We organiseren de nacht beter: heldere afspraken, voorspelbare kaders en een vaste plek aan tafel via een Nachtraad (naast de nachtburgemeester als onafhankelijke ambassadeur). De Nachtraad is een brede adviesraad (makers, podia, bewoners, onderwijs, veiligheid) die gevraagd en ongevraagd adviseert aan college en gemeenteraad, in afstemming met de Adviescommissie Cultuur. Zo krijgt de nacht structureel een stem, worden keuzes transparant en belangen zorgvuldig afgewogen.

Ambities de komende jaren:

- Nachtraad ingericht en één aanspreekpunt bij de gemeente voor ruimte, vergunningen, geluid en logistiek.
- Zonering en voorspelbare geluids- en openingstijden per gebied, met jaarlijkse monitoring en bijsturing.
- Pilots clubnachten op 1–2 locaties (bij bevestigde behoefte); bij succes opschalen naar een vaste nachtlocatie.
- Talent & vernieuwing: koppeling met broedplaatsen (late programmering, try-outs) en samenwerking met onderwijs en ondernemers.
- Veilig & toegankelijk: aandacht voor sociale veiligheid, bereikbaarheid en inclusie in uitgaansgebieden.

9.2 Vrijwilligerswerk

Nergens wordt zoveel vrijwilligerswerk gedaan als in Zwolle, daar mogen we trots op zijn. Zwolle is niet alleen een prachtige stad, maar ook een sociale stad. Er zijn heel veel activiteiten die niet uitgevoerd kunnen worden zonder inzet van vrijwilligers. Zij zetten zich in voor zorg, onderwijs, bestaanszekerheid, duurzaamheid, eenzaamheid, goede doelen, bewonersinitiatieven, fondsen en buurt- en dorpshuizen. Zij werken samen aan ontmoeting, sociale netwerken, leefbaarheid, een fijne samenleving, een goede leefomgeving voor mens, dier en natuur.

In bijna elke wijk doet de helft van de inwoners vrijwilligerswerk. De meesten bij een (sport)vereniging, maar ook in schuldhulp, seniorenvervoer, buurthuizen, cultuur, taalondersteuning, groenonderhoud en het schoonhouden van de stad. Vrijwilligers maken ontmoetingsplekken mogelijk en zorgen dat Zwolle leefbaar is voor jong en oud.

SamenZwolle, het digitale platform van ruim 30 samenwerkende organisaties, bereikt steeds meer inwoners. Hier vinden Zwollenaren én professionals alles wat er in de stad en wijk te doen is: van vrijwilligerswerk tot activiteiten.

Toch zijn er ook uitdagingen. Veel wijkverenigingen vinden het moeilijk om nieuwe bestuursleden en coördinatoren te vinden. De administratieve last rond bijvoorbeeld subsidies en regelgeving is hoog en kost vrijwilligers veel tijd en energie. Bovendien neemt de betrokkenheid van bewoners niet overal vanzelf toe, zeker in wijken waar mensen elkaar minder goed kennen.

Vrijwilligerswerk zorgt voor sociale samenhang en leefbaarheid. Het wordt niet voor niets het cement van de samenleving genoemd. Het Buurt-voor-Buurt onderzoek laat elke twee jaar zien hoeveel inwoners zich inzetten. Volt wil dat ZwolleDoet! nog sterker wordt als steunpunt voor alle vrijwilligers, verenigingen en organisaties. Niet alleen het aantal vrijwilligers telt, maar ook of vraag en aanbod goed op elkaar aansluiten.

Blijven investeren in vrijwilligerswerk is geen luxe, maar een verstandige en noodzakelijke keuze. Volt wil:

- Minder rompslomp voor vrijwilligers – eenvoudige regels en minder administratie voor wijkverenigingen en besturen.
- Sterkere ondersteuning – uitbreiding van ZwolleDoet!, zodat vrijwilligers en organisaties snel hulp en advies krijgen.
- Meer betrokkenheid in de wijken - samen met wijkverenigingen - bewoners actiever betrekken en ruimte maken voor nieuwe ideeën en initiatieven.

9.3 Media

Lokale media

Lokale media zijn cruciaal voor het welzijn van een democratie. Zij zorgen ervoor dat inwoners op de hoogte zijn van wat er speelt in de gemeente en de wijk. Dankzij deze informatie wordt het gemakkelijker voor inwoners om deel te nemen aan de lokale democratie en zich onderdeel te voelen van de gemeenschap. Ook zorgen zij ervoor dat het bestuur wordt gecontroleerd. Hiermee zijn de media een democratisch gemeengoed en cruciaal voor het welzijn van een democratie.

Oprichting mediahuis

Volt wil een pilot starten met een Mediahuis: een samenwerking tussen de lokale omroep, Windesheim, Cibap, Deltion, Blauwhaus en culturele instellingen. We willen dat een organisatie zoals Blauwhaus een voortrekkersrol neemt door bijvoorbeeld ruimte, netwerken en middelen beschikbaar te stellen. De gemeente moet hen daarin ondersteunen door te starten met een pilot-subsidie van drie jaar, dat deels betaalt wordt door te schuiven met bestaand mediabudget.

Onderzoek voor versterken lokale omroep

Volt wil onderzoeken hoe de lokale omroep verder versterkt kan worden. Er moeten meer verhalen komen die andere doelgroepen aanspreken, bijvoorbeeld jongeren en studenten. Daarbij willen we kijken of er met subsidie meer onderzoeksjournalistiek kan komen.

10. Een slimme gemeente

Zwolle heeft de kans om digitale diensten te krijgen die echt goed werken voor alle inwoners. Onze stad heeft al ervaring met digitale projecten en computermodellen die de gemeente helpen bij planning en beslissingen.

Wij geloven dat digitalisering het leven makkelijker moet maken, niet moeilijker. Elke Zwollenaar verdient toegang tot digitale diensten die snel, veilig en begrijpelijk zijn. Door bewezen oplossingen van andere steden over te nemen, maken we Zwolle tot een plek waar technologie écht werkt voor iedereen.

10.1 Digitale hulp voor iedereen

De gemeente digitaliseert en steeds vaker krijg je belangrijke berichten digitaal. Wij vinden het belangrijk dat persoonlijke hulp beschikbaar blijft voor iedereen en niemand wordt buitengesloten door taal- of digitale drempels.

- Het informatiepunt Digitale Overheid in de Stadkamer blijft bestaan in het centrum en de wijken Aa-landen, Stadshagen, Zwolle-Zuid en Holtenbroek.
- We houden de gratis digitale vaardigheids- en veiligheidstrainingen van de Stadkamer, zoals Taalpunt Zwolle, beschikbaar voor alle inwoners die dat willen, omdat iedereen mee moet kunnen doen in de digitale samenleving.
- Alle websites en digitale diensten van de gemeente moeten voldoen aan de WCAG-richtlijnen. Dit meten we via het landelijk dashboard digitale toegankelijkheid.

Digitalisering & ondernemerschap

- Wij stellen voor een digitaliseringsvoucher in te voeren voor lokale mkb-bedrijven, zodat zij bijvoorbeeld een procesrobot kunnen aanschaffen of een AI-tool kunnen inzetten om tijd te besparen.
- Ook willen we dat “digitaliseringsmakelaars”: experts die ondernemers adviseren over tech-toepassingen: actief worden ingezet, om ondernemers te helpen de juiste innovaties te vinden.
- Volt Zwolle wil een digitaal platform opzetten (of aansluiten bij een bestaand regionaal platform) waar ondernemers, studenten en onderzoekers elkaar kunnen vinden, kennisvragen kunnen stellen en samenwerking kunnen starten. Dit sluit aan bij onze Europese mindset: we stimuleren open innovatie en internationale uitwisseling. Zwolle profiteert van haar strategische ligging tussen Randstad en Noord- en Oost-Nederland, maar ook van verbinding met Europese regio's (onze Hanze-mentaliteit). We zullen lokale startups helpen om via Regio Zwolle-netwerken en EU-programma's toegang te krijgen tot kennis, markten en partners buiten de stadsgrenzen.
- We bouwen voort op bestaande successen: zo hebben Windesheim en Deltion met de Digitale Werkplaats Regio Zwolle (MoveDigi) al tientallen MKB'ers geholpen hun eerste stappen in automatisering te zetten, met hulp van jonge ICT-studenten. Dergelijke projecten verdienen continuïteit en uitbreiding.

10.2 Algoritmes

Computers nemen steeds meer beslissingen die invloed hebben op je leven. Wij maken deze keuzes inzichtelijk en geven de bestaande ethische commissie de taak om scherp te blijven op het verantwoord gebruik van AI.

- De ethische commissie formuleert uitgangspunten voor AI, zoals eerder bij datagedreven dashboards.
- AI-besluiten worden opgenomen in een openbaar register, zodat duidelijk is welke systemen meebeslissen en waarom.
- Zwolle stelt een beheerskader vast voor het gebruik van algoritmen: hoe deze worden ontwikkeld, toegepast en gecontroleerd.
- Zwolle sluit zich aan bij het nationale algoritmeregister om zo de positie van de inwoners en bedrijven te versterken.
- Bij de inzet van AI houdt de gemeente rekening met het klimaat. We kiezen voor duurzame energiebronnen en efficiënte systemen om de milieubelasting te beperken.
- De gemeente onderzoekt of haar sociale mediabeleid past bij democratische waarden. Belangrijke vragen: Wie is de eigenaar? Hoe gaan platformen om met privacy, moderatie en desinformatie? Op basis van deze afwegingen bepalen we of aanpassing nodig is.

10.3 Cyberveiligheid

De gemeente neemt de bescherming van jouw persoonlijke gegevens serieus. Met sterke beveiliging en regelmatige testen verkleinen we risico's en zorgen we ervoor dat gegevens zo goed mogelijk beschermd blijven.

- Wij bouwen aan een 'Digitale APK' door jaarlijks gecertificeerde experts realistische aanvallen te laten uitvoeren en structureel te investeren in de opvolging van aanbevelingen. Zo gaat digitale weerbaarheid verder dan controle en wordt deze structureel op orde gebracht.
- Jaarlijkse cyber security training voor de IT-afdeling, gericht op het tijdig detecteren van aanvallen en het snel en adequaat reageren om risico's te beperken.
- De gemeente werkt samen met de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) en partners in de regio, zodat Zwolle beter beschermd is tegen digitale aanvallen.
- Wij willen dat de risico's- en afhankelijkheid van Amerikaanse clouddiensten voor de gemeente Zwolle wordt onderzocht en geëvalueerd.

Makkelijker digitaal zaken regelen

De gemeente gaat onderzoeken hoe digitale dienstverlening beter kan. We kijken welke diensten slim gebundeld kunnen worden en hoe processen eenvoudiger worden. Het doel is minder gedoe en meer duidelijkheid voor inwoners die online zaken willen regelen.

- Onderzoeken hoe de gemeente Zwolle open source kan inzetten bij bestaande of nieuwe diensten, bijvoorbeeld op basis van het open webconcept.
- Wij willen dat Mijn Zwolle wordt uitgebreid met belangrijke informatie voor gebeurtenissen. Bijvoorbeeld met informatie over inspraakavonden of raadsvergaderingen waar je aan deel kunt nemen.
- We bouwen een digitaal stemplatform, waar inwoners digitaal kunnen stemmen over welke buurtprojecten geld krijgen van de gemeente. Wie liever niet online stemt, kan ook fysiek stemmen, bijvoorbeeld tijdens bestaande inloopuren in de Stadkamer.

Monitoring en impactmeting

Volt wil dat beleid zichtbaar effect heeft. Binnen deze raadsperiode kan de gemeente al starten met een jaarlijkse brede welvaartsmonitor waarin niet alleen economische maar ook sociale en ecologische indicatoren worden meegenomen. Door dit te koppelen aan bestaande programma's zoals Slimme Samenleving en de open data-portalen van de gemeente, wordt voortgang voor iedereen inzichtelijk. Op de middellange termijn integreren we deze data in de beleidscyclus, zodat Zwolle stap voor stap uitgroeit tot een transparante, data gedreven stad.

11. Migratie en integratie

Zwolle is een stad met een hart. Een stad die inclusie, solidariteit en vooruitgang hoog in het vaandel draagt. Migratie en verhuizing horen bij het verhaal van Zwolle, of het nu gaat om arbeidsmigranten, studenten, vluchtelingen of nationale nieuwkomers. Volt Zwolle wil dat iedereen die in onze stad komt wonen zich welkom voelt, een plek vindt en dat ieder met zijn eigen talenten kan bijdragen aan de samenleving.

Volt Zwolle staat voor een humane, samenhangende aanpak van de opvang van vluchtelingen en asielzoekers. We zorgen in samenwerking met regio en Rijk voor voldoende opvangplekken – zowel crisisnoodopvang als structurele huisvesting – zodat mensonterende situaties zoals in Ter Apel voorkomen worden. Nieuwkomers die in Zwolle aankomen, heten we welkom met directe begeleiding op het gebied van taal, werk en participatie. Volt Zwolle kiest voor opvang en integratie volgens het Plan Einstein-principe. Opvang is voor ons niet alleen een kwestie van onderdak bieden, maar een gelijkwaardige start creëren. Dat betekent dat vluchtelingenopvanglocaties ingericht worden als plekken waar statushouders, buurtbewoners en jonge Zwollenaren (bijvoorbeeld studenten of starters) vanaf dag één samen leven, samen leren en samen werken. Concreet stimuleren we gemengde woonprojecten, waarin nieuwkomers en lokale jongeren samenwonen, en creëren we op opvanglocaties ruimte voor ontmoeting, taallessen, cursussen en vrijwilligerswerk voor en dóór zowel nieuwkomers als buurtbewoners. Deze aanpak bevordert wederzijds begrip, versnelt integratie, vergroot het gevoel van veiligheid in de wijk en biedt tevens kansen voor onze eigen jongeren (woonruimte en leerkansen).

Integratie is daarbij een sleutelbegrip. Integratie richt zich op kansengelijkheid en participatie waarbij we zoeken naar mensen onderdeel te maken van de Zwolse gemeenschap. Dit vormt de basis voor een inclusieve samenleving.

11.1 Welkom voor alle nieuwe Zwollenaren

Zwolse onboarding

Volt stelt voor om een Zwolse onboarding te introduceren voor alle nieuwe inwoners, ongeacht hun achtergrond. Of je nu vanuit Amsterdam, Groningen of een ander land naar Zwolle komt. Of je nu komt voor werk, studie of omdat je vlucht. We geloven dat een warm welkom bijdraagt aan verbondenheid en betrokkenheid.

Daarom willen we maandelijks naast het al beschikbare welkomsevenement een compleet 'onboardingsprogramma' voor nieuwe inwoners. Dit gaat verder dan een vrijwillig bezoek aan het stadhuis, waar de burgemeester of een wethouder nieuwkomers welkom heet. Tijdens deze bijeenkomsten leren nieuwe Zwollenaren elkaar kennen en maken ze kennis met de stad. We zetten hierbij in op samenwerking met lokale partners zoals SportService Zwolle, sportverenigingen, horeca, culturele instellingen en ondernemers om activiteiten te organiseren die nieuwkomers wegwijs maken in Zwolle.

Buddy-platform

Ook introduceren we een buddy-platform, waarbij Zwollenaren zich kunnen aanmelden om nieuwe burens wegwijs te maken in hun wijk. Zo zorgen we dat niemand er alleen voor staat en iedereen vanaf de eerste dag onderdeel wordt van onze gemeenschap.

11.2 Integratie

Bij Volt zien we integratie als een dynamische samenwerking: nieuwkomers omarmen onze samenleving, en de stad omarmt hen met open armen. Samen bouwen we aan een inclusieve stad waar kansengelijkheid, bestaanszekerheid en actieve participatie voor iedereen centraal staan. Zo creëren we een gemeenschap waar iedereen zich thuis voelt en volop kan meedoen.

Arbeidsmigranten

Zwolle kent een groeiende groep arbeidsmigranten. Volt wil dat ook zij een eerlijke kans krijgen om bij te dragen aan onze stad. We zetten ons in voor betere registratie, grip op woon- en werkomstandigheden en bescherming tegen uitbuiting. Een menswaardige opvang voor wie tussen wal en schip valt is noodzakelijk. We leren van landen als Noorwegen en IJsland waar taalprogramma's, duurzame huisvesting en sociale participatie centraal staan.

Studenten

Zwolle is een bruisende studentenstad, maar studentenhuisvesting en begeleiding laten nog te wensen over. Volt pleit voor een sterke rol vanuit de gemeente in samenwerking met onder andere BuroRuis om informatie over huisvesting, welzijn en werk te voorzien. We willen structureel investeren in studentenhuisvesting en tijdelijke opvangplekken creëren. Daarmee versterken we Zwolle als aantrekkelijke studentenstad waar iedereen zich thuis voelt.

Vluchtelingen en ontheemden

Voor vluchtelingen willen we verder bouwen aan een inclusief beleid. Na afloop van de huidige tijdelijke regelingen is een nieuw meerjarenplan nodig voor kleinschalige, menswaardige opvang waarin participatie, taal en werk vanaf dag één centraal staan.. Volt zet in op samenwerking met maatschappelijke organisaties en werkgevers, en op actieve burgerparticipatie. Volt streeft naar opvanglocaties van beperkte grootte (maximaal circa 300 personen) en een gemengde opzet waar mogelijk – bijvoorbeeld door jonge starters en statushouders samen te huisvesten. Vanaf de eerste dag bieden we nieuwkomers een volwaardig traject: taallessen, toegang tot vrijwilligerswerk of cursussen, en ontmoetingen met buurtbewoners. Hiermee bevorderen we wederzijds begrip en voorkomen we dat opvang uitsluitend een kwestie van aantallen wordt. Zorgvuldige communicatie en inspraak met de wijk zijn hierbij essentieel: zorgen van omwonenden verdienen altijd een serieus antwoord.

Zwolle kan een voorbeeldstad worden waar integratie en onboarding hand in hand gaan. Door nieuwkomers – arbeidsmigranten, studenten, vluchtelingen en nationale verhuizers – een warm welkom en eerlijke kansen te bieden, bouwen we aan een inclusieve gemeenschap. Volt Zwolle kiest voor een stad met een hart, waar iedereen meedoet en iedereen telt.

12. Betere democratie: een gemeente die naar u luistert

Volt Zwolle kiest voor een overheid die dichter bij de mensen staat. Democratie gaat niet om systemen, maar om mensen en hun ervaringsdeskundigheid. Wij willen beleid maken mét inwoners, niet óver hen. Daarom brengen we de gemeente terug naar de inwoners, waar gemeenschappen en verenigingen het fundament vormen van lokale democratie en sociale samenhang. Daarnaast maken we het werken met de gemeente makkelijker, we kappen het oerwoud van regeltjes en bureaucratie en geven meer vertrouwen aan inwoners en ambtenaren.

12.1 Investeer in gemeenschappen

Volt Zwolle investeert in verenigingen, buurthuizen en stichtingen, omdat daar het noaberschap en de sociale samenhang groeien. Mensen ontmoeten elkaar, bouwen vertrouwen op en dragen samen verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving.

We maken middelen vrij voor de versterking van het verenigingsleven en investeren specifiek in de opleiding van verenigingsbestuurders. Goed opgeleide bestuurders zijn cruciaal voor sterke en toekomstbestendige verenigingen. Daarom bieden we scholing, trainingen en ondersteuning om hen beter in staat te stellen hun verenigingen te leiden en te ontwikkelen.

Een levendig studentenleven is belangrijk voor Zwolle als kennis- en studentenstad. We verhogen daarom de budgetten voor activiteitsubsidies aan studentenverenigingen. Daarmee blijven studentenverenigingen actief, bruisend en toegankelijk voor nieuwe generaties.

Zwollenaren krijgen direct invloed op de besteding van gemeenschapsgeld. Met een burgerbegroting bepalen inwoners zelf waar een deel van de gemeentelijke middelen naartoe gaat. Iedere inwoner kan ideeën indienen voor activiteiten of investeringen in de buurt, en samen wordt besloten door middel van een preferendum welke projecten budget krijgen. Zo zorgen we voor betrokkenheid, zeggenschap en een directe link tussen inwoners en beleid.

Jongeren krijgen hun eigen stem in de begroting. Geïnspireerd door het voorbeeld in Assen – waar jongeren €100.000 per jaar mogen verdelen over ideeën en initiatieven – wil Volt Zwolle een jongerenbegroting invoeren. Jongeren beslissen zelf welke projecten of activiteiten het beste aansluiten bij hun leefwereld. Zo betrekken we jongeren actief bij de stad en geven we hun ideeën de kans om werkelijkheid te worden.

12.2 Inspraak en nabijheid

Buurthuizen en verenigingen worden het kloppend hart van de lokale democratie. Daar organiseren we spreekuren en ontmoetingen met beleidsmedewerkers, zodat inwoners hun stem kunnen laten horen waar ze wonen en leven. Beleidsmakers halen input niet alleen meer op in het stadskantoor, maar gaan actief de wijken in. We starten daarnaast met kleine stadsloketten in de buurten, zodat mensen dichtbij terecht kunnen met hun (aan)vragen en ideeën.

De jeugd is de toekomst. Daarom versterkt Volt de positie van de Jongerenraad Zwolle en de Kinderraad Zwolle, zodat zij meer invloed krijgen op beleid en besluitvorming. We willen niet alleen hun onschatbare waarde erkennen, maar deze ook vastleggen, zodat ook in de toekomst naar jongeren wordt geluisterd. Hun stem is geen bijzaak, maar een volwaardig onderdeel van onze lokale democratie.

Veel mensen voelen zich niet gehoord door de overheid. Daarom introduceren we een burgerforum: een platform waar Zwollenaren samen met politici belangrijke onderwerpen bespreken. Twee keer per jaar komt dit forum bijeen, naar Belgisch voorbeeld. Deelnemers worden door loting gekozen, zodat er een goede afspiegeling van de bevolking ontstaat. Zij krijgen een vergoeding en worden ondersteund door (ervarings-)experts die de verschillende kanten van een vraagstuk toelichten. Het forum beoordeelt mogelijke oplossingen en stelt prioriteiten. Het eindadvies wordt aan de gemeenteraad overgedragen. Voordat het forum begint met een vraagstuk wordt duidelijk gemaakt wat er met de adviezen wordt gedaan. Na afloop wordt ook altijd aan het forum teruggekoppeld welke voorstellen zijn overgenomen.

Ombudsman of generatietoets voor toekomstige generaties

Bij alle belangrijke beleidsvoorstellen voert Zwolle een generatietoets in. Dit betekent dat expliciet wordt gemaakt welke gevolgen een besluit heeft op de lange termijn en voor toekomstige generaties. Volt Zwolle wil dat bij ieder nieuw plan wordt nagegaan of het ook over 10, 20 en 50 jaar nog houdbaar en eerlijk is. Zo'n generatietoets dwingt beleidsmakers om verder te kijken dan de bestuursperiode en voorkomt dat de rekening bij de jeugd of toekomstige Zwollenaren wordt neergelegd. We sluiten hiermee aan bij landelijke ontwikkelingen om een generatietoets te ontwikkelen en zullen in Zwolle, in samenspraak met jongeren en experts, een eigen invulling daaraan geven. Dit zorgt voor duurzamer en verantwoordelijker beleid op alle terreinen. Bij de uitvoering kan als voorbeeld 'The Future Generations Commissioner' uit Wales worden meegenomen.

Democratische wijkbudgetten met jongerenzeggenschap

Volt Zwolle wil dat wijkbudgetten daadwerkelijk van de wijkbewoners worden. We pleiten voor het democratiseren van wijkbudgetten (inwoners die zelf over een deel van de begroting zelf kunnen beslissen), zodat bewoners directe zeggenschap krijgen over de besteding ervan, met bijzondere aandacht voor jongeren. Een deel van het wijkbudget wordt gereserveerd voor initiatieven dóór en vóór jongeren in de wijk, zodat ook jonge Zwollenaren invloed kunnen uitoefenen op hun leefomgeving. Dit versterkt het eigenaarschap van inwoners en vergroot de betrokkenheid en creativiteit in onze buurten.

Toegankelijke en digitale gemeentebegroting

Volt Zwolle streeft naar een beter leesbare, toegankelijke en digitale gemeentebegroting. De gemeentelijke begroting moet begrijpelijk zijn voor álle Zwollenaren en actief inzicht bieden in hoe keuzes gemaakt worden. We willen de begroting moderniseren door deze digitaal en interactief aan te bieden: bijvoorbeeld via een begrotingsdashboard of simulatie-tool waarmee inwoners kunnen verkennen wat verschillende beleidskeuzes betekenen voor de stad en voor henzelf. Ook zetten we in op duidelijke taal en visuele presentaties in begrotingsstukken. Deze maatregelen verhogen de transparantie van het bestuur, betrekken inwoners directer bij het financieel beleid en sluiten aan bij Volt's oproep tot radicale openheid en democratische vernieuwing.

13. Kansengelijkheid

Volt Zwolle staat voor een stad waar iedereen zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt. In onze diverse gemeente is niemand een buitenstaander – ongeacht afkomst, religie, geslacht, beperking of achtergrond. Zwolle is van ons allemaal. We omarmen verschillen en pakken uitsluiting aan. In dit beleidsvoorstel zet Volt Zwolle heldere stappen om sociale inclusie te versterken en kansenongelijkheid in onderwijs en werk te verkleinen. We bouwen voort op wat Zwolle al doet en gaan verder waar nog kansen liggen.

13.1 Inkomensregelingen, schuldhulpverlening en financiële hulp

Toegankelijke inkomensondersteuning

Zwolle kent een breed stelsel van inkomensregelingen, maar veel inwoners weten deze nog niet te vinden. Uit de Rekenkamerstudie "Huishoudens geholpen" blijkt dat ongeveer 30% van de gerechtigden geen gebruik maakt van beschikbare steun. Volt Zwolle wil dat iedereen met een laag inkomen de weg naar hulp eenvoudig vindt, zodat het einde van de maand eerder komt dan het einde van het geld.

Beleid moet vertrekken vanuit vertrouwen, niet wantrouwen. Procedures moeten inwoners helpen, niet hinderen. Innovatieve hulpmiddelen, zoals een AI-assistent, kunnen tijd vrijmaken voor menselijk contact. De gemeente zet al stappen naar automatische toekenning van regelingen, minder digitale formulieren en één gezamenlijk portaal. Volt Zwolle onderschrijft deze koers en ziet kansen voor verdere digitalisering met behoud van privacy.

Eén loket, één verhaal

Volt Zwolle pleit voor één duidelijk aanspreekpunt per huishouden, met actieve nazorg en maatwerk. De huidige pilot levert aantoonbaar betere resultaten op. Daarom willen we een brede uitrol, zodat inwoners hun verhaal maar één keer hoeven te doen en direct passende begeleiding krijgen.

Digitale assistentie en automatische toekenning

Gemeenten experimenteren met virtuele assistenten die inwoners wijzen op toeslagen en subsidies waar zij recht op hebben. Volt wil deze technologie benutten om mensen sneller te helpen.

Wanneer de inkomenssituatie bekend is, moeten toeslagen ambtshalve worden toegekend. Dit voorkomt herhaalde aanvragen. Zwolle kan hierbij leren van gemeenten als Hattem en Arnhem, die minimaregelingen automatisch uitkeren. Volt wil dit structureel invoeren, vanuit vertrouwen in de inwoner.

Geen bonnetjes, meer vertrouwen

Volt Zwolle wil dat regelingen zoals de Huishoudelijke Hulp en Tegemoetkoming Zorgkosten niet langer om bonnetjes vragen. We volgen het advies van de rekenkamer om te vertrouwen op inwoners in plaats van te controleren. Dit verlaagt drempels en maakt het systeem menselijker.

Nazorg en casemanagement

Volt Zwolle wil dat standaard nazorggesprekken plaatsvinden na toekenning van een regeling, bijvoorbeeld na zes maanden. Zo blijft contact bestaan en kan hulp worden bijgestuurd. De succesvolle aanpak uit het Innovatielab – één casemanager per huishouden – wordt standaard: één vaste begeleider die aanvragen ondersteunt, adviseert en doorverwijst.

Proactieve benadering

Volt wil inwoners met (dreigende) financiële problemen vroegtijdig bereiken door zichtbare wijkteams, duidelijke informatie en actief contact. Zo voorkomen we dat mensen verdwalen in regels en formulieren.

Belangenvertegenwoordiging voor inwoners met schulden

Volt Zwolle vindt het belangrijk dat inwoners met schulden of onderbewindstelling net zo goed worden vertegenwoordigd als professionele partijen in de schuldhulpverlening, en wil dat de gemeente onderzoekt of er behoefte is aan onafhankelijke belangenbehartiging voor deze inwoners en welke rol de gemeente daarin heeft.

Gelijke positie in keten

Inwoners met schulden krijgen een positie in de keten die vergelijkbaar is met die van schuldhulpverlenings-bewindvoerdersorganisaties, zodat hun perspectief structureel wordt meegenomen in beleid.

Inbreng op regionaal en landelijk niveau

Zwolle brengt dit onderwerp in bij relevante regionale samenwerkingsverbanden en landelijke gremia zoals de VNG, zodat de stem van inwoners met schulden ook daar wordt gehoord.

Verhoging inkomens- en vermogensgrens voor kwijtschelding

Volt wil dat de inkomensgrens voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen wordt verhoogd en jaarlijks wordt geëvalueerd met oog voor inflatie. Ook mensen met een iets hoger vermogen kunnen dan gebruikmaken van hulp, wat vertrouwen en financiële autonomie vergroot.

Toegankelijke schulddienstverlening

De toegang tot schuldhulp moet laagdrempelig zijn:

- Snelle inschrijving, waarbij eerst zorgvuldig wordt geïnterviewd en de inwoner wordt betrokken bij de mogelijkheden binnen het minnelijk traject.
- Meer spreekuren zonder afspraak in wijkcentra en bibliotheken.
- Autonomie binnen de schuldhulpverlening stimuleren, zodat mensen grip houden op hun eigen financiën en vaardigheden niet afnemen.
- Extra aandacht voor oorzaken van schulden en basisvaardigheden tijdens de start van de hulp.
- Vertrouwenspersonen die inwoners ondersteunen bij formulieren en digitale loketten.
- Voer een aflospauze in, zodat mensen met schulden direct rust kunnen ervaren zodra iemand zich meldt bij de gemeentelijke schuldhulp.
- Vertrouwen als fundament.

Volt Zwolle gelooft dat beleid begint met vertrouwen. Inwoners willen het goede, zoeken hulp en verdienen waardigheid. Zwolle moet een gemeente zijn waar mensen durven te vragen, waar fouten uit het verleden geen obstakel vormen, maar kansen bieden. Samen bouwen we aan een stad waarin iedereen meetelt, ongeacht financiële situatie.

13.2 Diversiteit en inclusie

Een inclusieve stad

Zwolle werkt al aan een inclusieve samenleving met partners als de Zwolse Alliantie tegen Discriminatie en Racisme, COC Zwolle, Zwolle Pride, Toegankelijk Zwolle, Deltion College en Windesheim. Er zijn waardevolle initiatieven zoals de Dag tegen Racisme, maar 12% van de Zwollenaren ervaart nog discriminatie. Volt wil meer samenhang en zichtbaarheid in het inclusiebeleid, met aandacht voor buurten, scholen en bedrijven.

Betekenisvolle momenten

Evenementen als Zwolle Pride en Ketikoti herinneren ons eraan dat vrijheid en gelijkwaardigheid niet vanzelfsprekend zijn. Ze versterken het gevoel van verbinding en laten zien dat diversiteit onze stad verrijkt. Volt wil dat de gemeente deze momenten actief ondersteunt en benut voor bewustwording.

- Wat goed gaat: er is een stevig gemeentelijk beleid, actieve samenwerkingen en een sterke positie op het gebied van toegankelijkheid en LHBTI+ acceptatie.
- Wat beter kan: er ontbreekt centrale regie, structurele inspraak en een duidelijk aanspreekpunt binnen de gemeente. Veel initiatieven zijn tijdelijk of draaien op vrijwilligers. Volt wil meer samenhang en zichtbaarheid in het inclusiebeleid, en dat inwoners in buurten, scholen en bedrijven concreet merken dat Zwolle inzet op gelijke kansen.

Sociale inclusie in de wijken – “Samen Zwolle”

Sociale inclusie begint in de buurt. Volt investeert in gemeenschapsgerichte initiatieven die veiligheid, vertrouwen en verbinding versterken.

- Rolmodellen en buurthelden: Volt ondersteunt projecten die jongeren koppelen aan inspirerende voorbeelden en bevordert herkenning in publieke functies – onder het motto *“Zie je toekomst in Zwolle!”*.
- Vertrouwenspersonen en mentoren: In elke wijk komen laagdrempelige aanspreekpunten die bewoners in hun eigen taal en context ondersteunen en doorverwijzen.
- Koplopers en bruggenbouwers: Volt stimuleert actieve inwoners – van jongerenwerkers tot geloofsvoorgangers – via een netwerk met training en microfinanciering voor buurtinitiatieven.
- Lokale initiatieven en culturele samenwerking: Buurthuizen, Stadkamer, sportclubs en culturele instellingen worden versterkt als plekken van ontmoeting en dialoog, met steun voor activiteiten als Wereldcafés en Open Deuren-dagen.
- Veilige ontmoetingsplekken: Volt bevordert inclusieve huiskamers en jongerenhubs waar iedereen zich welkom voelt, en ondersteunt buurtbemiddeling en voorlichting om spanningen vroegtijdig te voorkomen.

De gemeente als voorbeeldwerkgever

De gemeente moet het goede voorbeeld geven. Volt wil:

- Een minimumsalaris van €19 per uur voor gemeentepersoneel.
- Samenwerking uitsluitend met organisaties die dit loon hanteren.
- Betere doorgroeimogelijkheden en behoud van divers personeel.
- Onderzoek naar het behoud van medewerkers die bijdragen aan diversiteit, zoals biculturele collega's of jonge gezinnen.

Een eerlijke overheid

Volt wil dat Zwolle de discriminatietoets van de Staatscommissie tegen Discriminatie en Racisme invoert. Dit instrument helpt processen structureel te toetsen op discriminatierisico's en bevordert gelijkheid in dienstverlening.

Evaluatie van bestaand beleid

Volt wil dat het beleidsplan Diversiteit & Inclusie: Omarm het verschil (2022–2026) wordt geëvalueerd mét inwoners. Zo leren we wat werkt en verbeteren we waar nodig.

Gelijke kansen in onderwijs en arbeidsmarkt

Volt wil dat afkomst of netwerk geen rol spelen bij iemands toekomst. Diploma's en talent moeten leidend zijn. Samen met scholen en werkgevers versterkt Zwolle:

- De samenwerking via de Gelijke Kansen Alliantie.
- Ouderondersteuning in elke wijk.
- Ontmoetingen tussen jongeren en werkgevers, zoals Diversity Dinners of 'A seat at the table-dinners'.
- Een Inclusieve Carrière-route in samenwerking met onder andere Deltion en Windesheim.

Nieuwe instrumenten en inwonersinitiatieven

Volt stelt voor:

- Een versterkte Zwolse Alliantie voor Gelijke Kansen.
- Een D&I-adviesraad met vertegenwoordigers uit verschillende gemeenschappen.
- Een netwerk van inclusieve werkgevers en een jaarlijkse Inclusie Award.
- Een fonds voor inclusieprojecten door inwoners en organisaties. Volt ondersteunt bewonersinitiatieven zoals het Platform Kansengelijkheid met structurele ondersteuning en directe samenwerking met de gemeente.

Wat merkt de Zwollenaar hiervan

Buurtinitiatieven zoals Wereldcafés en interculturele festivals brengen mensen bij elkaar. Meer jongeren vinden een stage, scholen ondersteunen eerlijker, werkgevers werken diverser, meldingen van discriminatie krijgen opvolging en bewoners stemmen via de D&I-adviesraad mee in beleid.

13.3 Dak- en thuislozen

Europa heeft afgesproken om tegen 2030 dakloosheid te beëindigen. Volt vertaalt dit naar Zwolle: eerst een thuis, dan herstel en meedoen. We leren van succesvolle Nederlandse en Europese voorbeelden en werken samen met regionale partners.

- Extra Housing First-plekken via afspraken tussen gemeente, corporaties en zorg.
- Laagdrempelig briefadres loket voor papieren en inkomen.
- 24/7 inloop en straatteams met één coördinator per situatie.
- Snelle koppeling met schuldhulp, huisarts/ggz en identiteitsdocumenten.

Volt wil daarbij dat de ETHOS-telling jaarlijks wordt uitgevoerd en de resultaten openbaar worden gemaakt via een dashboard, zodat beleid beter kan worden bijgestuurd. Een huis alleen is niet genoeg. We bouwen aan werk, dagritme en sociaal contact. Hier sluiten we niemand bij uit en hebben aandacht voor specifieke groepen

- Leer-werkplekken en participatiebanen met begeleiding.
- Maatjesprojecten en lotgenotengroepen met ervaringsdeskundigen.
- Woonplekken voor mensen met een verslavings- of psychische achtergrond.
- Jongeren: extra aandacht voor de overgang van 18- naar 18+.
- LHBTIQ+: veilige opvang en training voor hulpverleners.

14. Sport

Sport brengt mensen samen en versterkt de sociale banden in wijken. Het creëert plekken waar Zwollenaren elkaar ontmoeten en leren kennen. Uit onderzoek blijkt dat elke euro die in sport wordt geïnvesteerd bijna drie keer zoveel maatschappelijke waarde oplevert. Denk aan gezondheidswinst, een hogere levensverwachting en een betere kwaliteit van leven. Volt wil sport als zelfstandig en krachtig onderdeel in het beleid van de stad, met een vast budget om investeringen te garanderen. Zo blijft sport niet achter bij andere zaken, en kan iedereen nu en in de toekomst blijven bewegen.

14.1 Toekomstbestendige sportaccommodaties

Zwolle groeit naar 150.000 inwoners in 2040, dat zijn er 15.000 meer dan nu. Maar de sportfaciliteiten groeien niet mee: er zijn wachtlijsten bij verenigingen, en velden en zalen hebben onderhoud nodig om aan de vraag te voldoen. Hierdoor staan te veel Zwollenaren aan de zijlijn. 42% van alle inwoners van Zwolle sport niet of minder dan 1x per week. Kunnen sporten en bewegen is wat ons betreft geen luxe maar een noodzaak. Daarom willen wij:

- De gemeente ontwikkelt een meerjarenbeleid voor alle sportaccommodaties, met centrale regie en duidelijke afspraken over beheer, onderhoud en uitbreiding van zowel binnen- als buiten sportlocaties zodat accommodaties toekomstbestendig en betaalbaar blijven.
- Onderhoud van sportaccommodaties is een taak van de gemeente. Daarom willen wij een spoedprogramma om urgent achterstallig onderhoud op te lossen, zodat verenigingen en clubs ongehinderd hun activiteiten kunnen voortzetten.
- Om sport en bewegen als zelfstandig beleidsterrein neer te zetten willen wij de investeringen verhogen van €83 naar €130 per inwoner. Passend bij een groeiende stad als Zwolle.
- Bij uitbreiding of renovatie van sportaccommodaties kiest de gemeente voor multifunctioneel gebruik en duurzame oplossingen, zoals energiezuinige verlichting, waterbesparende systemen of andere duurzame technologische innovaties.

14.2 Verbinding door sport

Sport brengt mensen samen, ongeacht hun achtergrond. Zwolle heeft veel verschillende gemeenschappen en wijken. Wij willen sport inzetten om Zwollenaren dichter bij elkaar te brengen, net zoals het Buddy to Buddy-systeem dat in verschillende steden in Nederland wordt gebruikt. Door mensen te koppelen op basis van gemeenschappelijke interesses, willen wij sport gebruiken als natuurlijke ontmoetingsplek voor alle inwoners van Zwolle.

Daarom willen wij:

- De gemeente plaatst extra sport- en fitnessapparatuur in wijken als Diezerpoort, Holtenbroek en de Pierik, waar minder gesport wordt. Net als in Stadshagen, waar we bijvoorbeeld het calisthenicspark hebben gerealiseerd, werken we samen met SSZ, verenigingen en ondernemers om de apparatuur te koppelen aan buurtsport, groepslessen en beweegprogramma's. Zo zorgen we ervoor dat de apparatuur niet alleen beschikbaar is, maar ook daadwerkelijk wordt gebruikt.
- Meer speelplaatsen voor kinderen om buiten te kunnen spelen zoals voorgesteld in het BOSS-beleid 2025.

14.3 Sport & gezondheid

Bewegen voorkomt gezondheidsproblemen en verlaagt zorgkosten. Daarom willen wij de samenwerking tussen sportverenigingen, gemeente, bedrijfsleven en onderwijs stimuleren door sport en bewegen te verankeren als zelfstandig beleidsterrein. Met heldere communicatie en structurele afstemming, zodat sport een volwaardige plek krijgt in het gemeentelijk beleid.

- Behoud en versterk de inzet van buurtsportcoaches, verenigingsmanagers, trainers, gymleraren en afgestudeerde sportprofessionals. Zet ze samen in voor wijkgericht sport -en beweegaanbod, zodat alle inwoners van Zwolle toegang hebben tot een gevarieerd en toegankelijk aanbod.
- Huisartsen krijgen de mogelijkheid om sportprogramma's toe te voegen aan de stadspas, eventueel onder begeleiding. Hierbij neemt de gemeente een deel van de kosten voor haar rekening, zodat bewegen voor iedereen bereikbaar is.
- Stimuleer beweegmomenten op en rond scholen, zoals sportclinics door lokale verenigingen, naschoolse sportactiviteiten en projecten als "Gezonde School". Buurtsportcoaches spelen hierbij een belangrijke rol door scholen, verenigingen en wijken met elkaar te verbinden.
- Investeer in goede en toegankelijke sportvoorzieningen bij scholen, zoals veilige schoolpleinen die na schooltijd ook door de buurt gebruikt kunnen worden, en gedeeld gebruik van sporthallen en velden door scholen en verenigingen.

14.4 Gehandicaptensport en inclusief bewegen

Sport en bewegen moeten voor alle Zwollenaren bereikbaar zijn.

- We zorgen ervoor dat sportaccommodaties en speelplekken standaard rolstoeltoegankelijk zijn en beschikken over de juiste hulpmiddelen.
- Verenigingen die aangepast sporten aanbieden krijgen extra ondersteuning bij materiaal, trainers en vervoer.

Samen met Uniek Sporten en SportService Zwolle maken we zichtbaar waar inwoners met een beperking terecht kunnen.

- Topsport en breedtesport wordt inclusiever: ook sporters met een beperking krijgen een podium tijdens evenementen en tijdens de jaarlijkse Sportverkiezing Zwolle.

14.5 Top- en breedtesport

Sport verbindt mensen en amateursport motiveert inwoners om zelf in actie te komen. Een goede wisselwerking tussen top- en amateursport is belangrijk voor Zwolle. Sport is daarmee veel meer dan bewegen alleen. Het is plezier, ontmoeten, grenzen verleggen en samen trots zijn op prestaties - groot of klein. Zwolle kent een rijk sportleven: van de vrijwilligers die elke week op het veld staan, tot de topsporters die de stad vertegenwoordigen. Daarom willen wij:

- Ruimte geven aan (top)sportevenementen die niet alleen sportieve prestaties vieren maar de stad ook laten bloeien als stad van sport, beweging, een gezonde leefstijl en verbinding.
- We introduceren een jaarlijkse Sportverkiezing met categorieën als Sporttalent, Club, Vrijwilliger, Initiatief én Inclusieve Sporter van het jaar. Zo krijgen ook sporters en verenigingen met een beperking de erkenning die ze verdienen.

Topsport en onderwijs in Zwolle

Zwolle is een topsportstad met landelijke aantrekkingskracht. Met de CSE Topsportacademie Nederland, het Thomas a Kempis College en Landstede MBO zijn er uitstekende mogelijkheden voor sporters met een officiële NOC*NSF topsport(talent)status. Deze talenten krijgen ruimte om hun school en trainingen te combineren. Volt wil versterken wat er al goed gaat, en zorgen dat Zwolle aantrekkelijk blijft voor talent van binnen én buiten de regio. Daarom zetten wij in op:

- Gastgezinnen structureel te ondersteunen met een onkostenvergoeding en begeleiding, zodat jonge sporters veilig en stabiel kunnen verblijven.
- Betaalbare tijdelijke woonvormen te ontwikkelen voor sporttalenten die al vroeg op kamers moeten, samen met scholen en woningcorporaties.
- Clubs en verenigingen te ondersteunen die talenten opleiden richting een status, zodat de doorstroom van breedtesport naar topsport sterk blijft.

15. Zwolle en Europa

Volt wil de Europese Unie (EU) dichter bij de burgers brengen en de samenwerking tussen gemeenten in Europa bevorderen. De aanpak van problemen als klimaatverandering en migratie vraagt om gezamenlijke inspanningen. Door gebruik te maken van EU-partnergemeenten en voorlichtingscampagnes over de voordelen van de EU, willen we inwoners bij de EU betrekken en hun stem laten horen in de Europese politiek.

Samen sterker

Een sterke Europese samenwerking is onmisbaar voor een duurzame toekomst voor iedereen. Om dit voor elkaar te krijgen, is het van belang dat Zwolle actiever samenwerkt met gemeenten en regio's in Europa om van elkaar te leren en om al bedachte vernieuwende oplossingen over te nemen en aan te passen aan de lokale situatie. Gemeenten zouden daarvoor samen met de EU-partnergemeenten evenementen, culturele uitwisselingen en projecten kunnen organiseren.

Ongeveer 85% van het gemeentelijke beleid in Zwolle is gebaseerd op plannen die o.a. uit Europa afkomstig zijn. Daarom moeten we kiezen voor een sterk Zwolle in Europa, zodat beslissingen die in Brussel worden genomen, ook echt aansluiten bij wat Zwollenaren nodig hebben. We willen dus meer samenwerken met andere gemeenten om Regio Zwolle een sterkere lobby te geven in Brussel.

Op dit moment richt onze lobby in Brussel zich vooral op subsidies voor economie en klimaat. Maar na de gemeenteraadsverkiezingen zetten we ook in op andere onderwerpen als cultuur, onderwijs, sport, digitalisering en bereikbaarheid. Zo zorgen we ervoor dat Zwolle niet alleen meedoet, maar ook meetelt in Europa. Want Zwollenaren verdienen zowel de middelen als de invloed die bij hen horen.

15.1 Zwolle versterken via Europa

Zwolle kan leren van Europese voorlopers. Wij gaan niet in ons eentje het wiel uitvinden. Door samen te werken met andere Europese steden krijgen we betere diensten tegen lagere kosten. EU subsidies helpen bij het financieren van innovatieve projecten die Zwolle vooruit helpen.

- **Uitwisselingsprogramma's** waarbij Zwolse trainers en jongeren ervaring opdoen bij Europese sportclubs en die kennis terugbrengen naar de stad.
- **EU-subsidies** benutten voor innovatieve projecten zoals duurzame sportvelden, bijvoorbeeld via het LIFE-programma voor klimaatadaptieve velden, zoals waterbergende sportaccommodaties in het Azalea Park of Erasmus+ Sport voor digitale inclusie, zoals een toegankelijke sport app voor mensen met een beperking.
- **Europese netwerken:** Zwolle sluit actief aan bij programma's als URBACT en Horizon om toegang te krijgen tot kennis en subsidies.
- De modernisering van de overheid, zoals het nieuwe **stemplatform** voor buurtprojecten, wordt mede gefinancierd door het Digital Europe Programme van de Europese Unie.
- Zwolle kiest bij **digitale aanbestedingen** voor Europese oplossingen, om digitale onafhankelijkheid te versterken en de lokale economie te ondersteunen.

15.2 Zichtbare EU

Het is belangrijk dat de EU, ook op gemeentelijk niveau, beter zichtbaar is. In Italië zie je EU-vlaggen op gebouwen van gemeentebesturen; dat zouden gemeenten in Nederland ook moeten doen. Dit eenvoudige gebaar kan de bekendheid en interesse in de EU en een Europees gevoel van saamhorigheid vergroten.

Volt roept gemeenten op om voorlichting te geven over de rol en voordelen van de Europese Unie in het dagelijks leven van inwoners. Wanneer burgers beter begrijpen hoe de EU de gemeentepolitiek beïnvloedt, kunnen zij de voordelen van de EU voor gemeenten beter begrijpen. Deze verbinding tussen lokale overheden en de EU versterkt de democratie en vergroot de invloed van de stem van gemeenten in de Europese besluitvorming.

15.3 Public affairs en city marketing

Volt Zwolle wil de stad promoten op basis van haar eigen, authentieke identiteit in plaats van kunstmatige marketingcampagnes zoals 'Hartstad Zwolle'. Zwolle is al een merk op zich: een Hanzestad met handel, samenwerking en cultuur in het DNA. In plaats van geld uit te geven aan dure slogans die niet aanslaan, bouwen we verder op dit sterke Hanzestad-profiel. Dat betekent investeren in ons historisch erfgoed en moderne invulling ervan, samenwerking met andere Hanzesteden, stimuleren van handelstoerisme, en trots uitdragen wie we van nature zijn. Geen nieuwe lege kreten als 'Hartstad', maar een verhaal dat klopt bij Zwolle. Zo trekken we jongeren, ondernemers en bezoekers aan op een eerlijke en effectieve manier. Ook ontwikkelen we een praktische toolkit voor ondernemers en organisaties om het stadsmerk uit te dragen. Daarnaast zetten we in op duurzaam toerisme: promotie van lokale evenementen, erfgoed en natuur, waarbij bezoekers worden gestimuleerd langer te blijven en bij lokale bedrijven te besteden. Zo versterken we de economische vitaliteit én het unieke, sociale karakter van Zwolle, zonder onze identiteit "als een groot dorp" te verliezen.

**EUROPEES
DENKEN.
LOKAAAL
DOEN.**

Volt